

SLOVENE

Štev. 189. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10 12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v soboto, 20. avgusta 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 1.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Inserat se računa enostopno petivrti (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrti
36 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Delo miru in boja.

Vojni dogodki, ki pretresajo danes s krvavimi poročili ves svet in ki so od mirnega dela civilizacije in gospodarskega napredka odvrgli vseh misli na topove in bojni grom, nas ne smejo ustaviti, da ne bi imeli predvsem pred očmi onega dela našega delovanja, ki je namenjeno povzdigovanju kulturnega stanja našega naroda.

V boju so se začela razvijati naša ljudska društva. Vsaka posejilnica, ki je vzrastla pri nas iz najponižnejših začetkov, je imela sovražnikov na vseh koncih in krajih, čisto tudi tam, kjer bi jih bilo najmanj pričakovati. In vendar je bilo vse samo nesebično delo, namenjeno širokim slojem našega ljudstva, da se dvignejo do višje stopinje v gospodarski in splošno-socialni zavednosti.

Naša gospodarska društva so se sklenila v „Gospodarsko zvezo“. Koliko nasprotovanja, koliko žrtev je bilo treba prestati, da niso nasprotniki uničili te važne organizacije! Na Nemškem je takih zvez že mnogo, na Francoskem sloni ves razvoj poljedelstva na taki organizaciji, na Italijanskem nastajajo pod praporom krščanske demokracije, in tudi v naši državi so srečnejše dežele, v katerih je vlada podpirala njih nastanek in razvoj in so deželni zbori in odbori z vsestransko pomočjo jim pomagali, da so prestale začetne težave in mogle razviti obsežno delavnost za blagor prebivalstva.

Pri nas je bilo, žal, nasprotno. Pod stari zadrudnim zakonom je manjkalo tem društvom pravnega temelja in onega varstva, katero mora imeti koristna ljudska organizacija v državni upravi. To je bil najhujši čas našega bojevanja. A stali smo, borili se in žrtvovali. Z novim zadrudnim zakonom smo dobili pravno podlago, sicer nepopolno in nejasno, a vendar nam je podala dokaz, da je večina državnega zastopstva vendar

prepričana o potrebi gospodarske organizacije na zadrudnem temelju. In v tem je bila pridobljena velika opora.

Šli smo dalje. „Gospodarska zveza“ se je razdelila. Kot denarna centrala je nastopila „Zadrudna zveza“. Koliko bojev, da so jo registrirali! Meseci so pretekli, v katerih so skriti in odkriti sovražniki našega ljudstva poizkusili vsa sredstva, da ne bi dobila revizijske pravice. A slednjič je šlo preko raznih trdih glav, ki niso mogle razumeti, čemu rabijo Slovenci denarne centrale! Danes je „Zadrudna zveza“ vzorno urejena v kljub kratkemu obstanku. Vsakdanja vaja v poslovanju s članicami pa vpliva izobraževalno na vse kraje naše domovine.

Za blagovni promet je bilo treba nove „Gospodarske zveze“. Stvar sama na sebi je kar najenostavnejša in v raznih deželah naše države že vpeljana. Pri nas je bilo treba seveda tudi tukaj velikega boja s trdimi glavami, ki niso mogle umeti, čemu bi bila „Gospodarska zveza“. Za vsako malenkost boj in zadrževanje skozi mesece in mesece. Enkrat ime ni bilo dobro, potem namen ni bil prav označen, in tako dalje. A vztrajnost je premagala vse.

Danes lahko rečemo, da se bliža koncu delo boja, in le tega želimo, da nastopi zdaj delo miru, uspešno, blagodejno delo gospodarskega napredka.

Sovražne sekire so se skrhale. Udrihale so preveč nerodno.

Liberalne glave so butale ob to organizacijo z vsemi silami. Zdaj liberalce glave bole, a naša skala stoji trdno. Rane, ki jih je vsekali boj ali jih provzročila prvotna neizvežbanost, se celijo. Večletna izkušnja je pokazala, kateri poizkusi so bili neplodni ali prenačljivi, in zdaj ima vsa organizacija pred seboj trden načrt mirnega dela, od katerega je upati, da bo osredotočilo in poživilo vse naše gospodarsko življenje.

Mislimo, da je sedaj v interesu naše narodne celokupnosti, kakor tudi v korist posameznim delom našega ljudstva, ako se okoli središča zbere vsa naša gospodarska sila. Svoje narodno blagostanje bomo povzdignili le tedaj, ako naredimo produktiven vsak kos naše zemlje in vsako gospodarsko silo, ki more gibati v ustvarjanje novih vrednosti, zedinimo v mogočno, delavno celoto, hkrati pa skrbimo, da vsaka naših tleh ustvarjena vrednost ostane v korist našemu ljudstvu in nezaide v roke tujega kapitala.

To je veliki načrt naše gospodarske organizacije.

Polje je široko in hvaležno. Delujmo na njem vsak po svoji moči v skupni blagor!

Pisma iz Makedonije.

(Izvirno poročilo.)

Bitolj, 10. avgusta.

V zadnjem pismu sem Vam sporočil, da je vstaški odbor poslal več čet v skuplanski okraj, ter izrazil bojazen, da se te čete ne bodo mogle braniti proti turškim vojakom. Ta bojazen je bila opravičena. Ko so Turki izvedeli prihod čet, takoj so se vzdignili proti njim. Čete Slovejka Arsova, Stojana in Atanosa Babe so se združile ter štele do 25 mož. Turki so dohiteli to združeno četo v selu Giljanci med Kratovo in Štipom. Turki so bili do 2000 mož močni. Ko so vstaši videli, da ne uidejo, pričeli so brezupen boj, ki je trajal od 1. do 7. ure zvečer. V boju je padlo 11 vstašev, in četovodja Slavejko Arsov je bil težko ranjen. Iz čete Stojana Donskega sta padla dva. V mraku so vstaši prodrli skozi turške vrste ter pobegnili. Turkov pa je bilo mrtvih do 60 in ranjenih do 100. Turki so svoje ranjence prenesli v Kumanovo. Turški vojaki

so iz jeze, da so jim vstaši pobegnili, med potjo ubili dva nedolžna ovčja pastirja na polju. Četovodja Slavejko Arsov se je nevarno ranjen sam ustrelil, da ni prišel Turkom v roke. Star je bil 28 let, doma iz Štipa, v Sofiji je dovršil pet gimnazijskih razredov in učiteljske, bil je učitelj v raznih krajih v Makedoniji. V odboru Sarafova je bil ugleden član. Tovariši ga bodo pogrešali.

Drugi boj je bil blizu Kostura med Turki in četo Mitra Vlašeta. Ta boj je trajal le eno uro pred mrakom, nato pa je četa ušla brez izgube; Turki so imeli 12 mrtvih. Med mrtvimi je bil tudi albanski poročnik Hjusni bej, ki je mnogo preganjal kristjane. Turški vojaki pa so ubili tri kmete, več žensk in otrok.

Civilni agenti so obišli ohridski okraj in se prepričali o veliki revščini prebivalstva. Agenti so se izjavili, da se mora ljudstvu pomagati, sicer se v obupnosti vse vzdigne. V ta namen bi trebalo najmanj milijon frankov. Toda Turki nočejo in ne morejo dati, pač pa tirjajo davek tudi po vaseh, ki so pogorele. Ljudstvo se pritožuje pri Hilmi-paši in pri civilnih agentih, a brez uspeha.

Turki se boje novega ustanka, zato se pripravljajo na odpor. Iz Soluna se prišle nove vojaške čete v Bitolj in tudi stare vojaške obdrže do zime.

Turki so jako nevoljni, ker avstrijski civilni agent Miler, namestnik ruskega agenta, Piers, in razni konzuli potujejo po Turčiji in se sami prepričujejo o krivicah, ki jih ljudstvu delajo Turki in Arnavti. Zato so Turki svarili agente in konzule, naj ne hodijo po deželi, ker jih morejo ujeti vstaši. Turki namreč hočejo, da bi vedno vojaki spremljali agente in da bi se ljudstvo ne moglo pritoževati. Toda države so odgovorile, da morajo civilni agenti in konzuli potovati po deželi, a turška vlada je odgovorna za njihovo varnost. Kdaj pač bode boljše? Občna sodba je, da se razmere ne zboljšajo, dokler bode Turek gospodar v deželi.

Pisma iz Srbije.

Belgrad, 12. avgusta.

Kronanje kralja Petra je že postalo — vzhodno vprašanje. Pisalo se je že mnogo

LISTEK.

Dežnik.

(Francoski spisal Guy de Maupassant.)

Gospa Oreille je bila varčna. Natančno je pazila na vsak vinar in je imela celo vrsto strogih načel glede pomnoževanja denarja.

Dekla jo je morala vedno z največjo umetnostjo pregovarjati, predno je smela sneti košaro z žebli, da bi šla nakupovat, in gospod Oreille je dobival svoj denar za vsak danje potrebe vedno le z največjo težavo. In pri tem sta bila imovita in nista imela otrok; a vendar je gospo Oreille vedno istinito zabolelo, če je videla, da je zopet romal svetel novček iz hiše. Vedno jo je zbudilo v srce. In vedno, če je imela podnevi kaj večjih stroškov, je spala slabo, jako slabo.

Oreille je ponavljal svoji ženi v enomer: „Ti bi pa svojo roko res lahko malo bolj odprla; saj še niti najinih obresti ne sneva.“

Ona je odgovarjala: „Nikdar se ne vé, kaj se lahko zgodi. Bolje je, da ima človek več, nego manj.“ Bila je mala ženica štiri desetih let, živahna, že precej nagubana, jako lična, a tudi jako jezava.

Vsak hip je njen soprog tožil o pomanjkanju, ki mu ga je nalezala. Nekatere vrste pomanjkanja so mu bile posebne občutljive, zlasti tiste, ki so žalile njegovo samoljubje.

Bil je načelnik pisarne v vojnem ministertvu in je opravljal to službo le valed želje svoje žene, ki je hotela itak neporabljene dchodke svojega gospodarstva še pomnožiti.

Že dve leti ga je, kolegom v zasmeh, puščala iti v pisarno z istim zakrepanim dežnikom. Ko se je končno že naveličal njihovega roganja, je zahteval, naj mu kupi gospa Oreille nov dežnik. Vzela je tacega za osem frankov petdeset, reklamno blago iz velike prodajalnice. Ko so tovariši videli ta dežnik, ki se je tedaj kupoval na tisoče v Parizu, so začeli zopet s svojim norčevanjem mučiti gospoda Oreille na uprav strašen način. Dežnik je bil seveda zanič. Po treh mesecih ni bil več za rabo in veselosel v ministertvu je postajala čimdalje večja. Zložili so celo pesem, ki se je slišala od jutra do večera po vseh nadstropjih prostornega poslopja.

Oreille je bil malone iz uma in je energično naročil ženi, naj kupi nov dežnik in

sicer jednega iz dobre svile za dvajset frankov in naj mu pokaže račun.

Kupila je dežnik za osemnajst frankov in rekla, ko mu ga je izročila, vsa rdeča od jeze: „Ta pa mora biti najmanj za pet let.“

Oreille se je zibal v zmagovaljavu in je imel v ministertvu nečuden uspeh.

Ko je prišel zvečer domov, je njegova žena nemirno pogledala na dežnik in rekla: „Ne puščaj mi zvitega, da se svila ne zlomi. Le dobro pazi nanj, to ti povem; novega ne dobiš tako hitro.“

Vzela ga je, odpela elastični trak, ki je dežnik oklepala, in stresla gube. Toda hipoma je v največji razburjenosti obstala in ostrmela. Okrogla, kakor krajevar velika luknja se je pokazala ob sredi dežnika. Nedvomno je bila vžgana s kakšno smodko!

„Kaj je to!“ je vzbuhnila.

Ne da bi jo pogledal, je mirno vprašal soprog: „Kaj pa?“

Zadušila bi se bila skoro od srda; komaj je še mogla govoriti.

„Ti — — — ti si — — — ti si sežgal svoj dežnik. Znorel si gotovo! Uh, še ob vse naju spraviš!“

Obledel se je on obrnil: „Kaj praviš?“

„Pravim, da si sežgal svoj dežnik! Glej — — —!“ In zagnala se je nanj, kakor bi ga hotela tepsti, ter mu držala malo, okroglo luknjo pod nos.

Prestrašen nad tem, kar je videl, je zajecoljal: „Kaj je to? Jaz ne vem! Jaz tega nisem storil, to ti prisezam! Gotovo da ne vem, kako je prišlo to na dežnik.“

Ona je kričala: „Stavim, da si v pisarni uganjal burke z njim, da si skakal z njim okoli, odprl ga in kazal okrog.“

On je odgovoril: „Le enkrat sem ga odprl, da bi pokazal, kako je lep. To je vse! Prisezam ti!“

A ona se je tresla jeze in mu je napravila jednega izmed tistih prizorov, zavoljo katerih je dom miroljubnemu človeku čisto mnogo strašnejši, nego bojišče v svinčeni toči.

Nazadnje je vrezala kosček svile iz starega dežnika, ki ni bil iste barve in ga vkrpala v novega. Drugi dan pa se je odpravil gospod Oreille s ponižnim licem in popravljenim dežnikom v urad. Postavil ga je v omaro in ni mislil več drugače nanj, kakor se misli na zle spomine.

Komaj je prišel zvečer domov, mu je potegnila žena dežnik iz roke, odprla ga, da

o tem. Obiskal sem kraljevega tajnika gosp. Balugdžiča, da se pri njem poučim o tem vprašanju. Ta mi je zagotovil, da se kraljevo kronanje vrši 21. septembra v Belgradu. Po mestu se je mnogo govorilo, da hoče min. predsednik, general Grujić, naj se kronanje odloži. Ako bi se to ne zgodilo, hoče Grujić odstopiti, in na njegovo mesto bi prišel minister za vnanje posle, Nikola Pašić. Kraljev tajnik Balugdžić pa mi je zatrdil, da so te govorice prazne.

Za odložitve kronanja pišejo časniki, in sicer se sklicujejo na lakoto, ki utegne nastati v Srbiji. Dolge mesece ni bilo dežja, zato je suša uničila poljske pridelke in sadje. In vsled tega preti lakota. Vlada je to uvidela, zato je prepovedala izvoz koruze in sena.

Kralj Peter in prestolonaslednik sta se vrnila iz Ribarskega kopališča v Belgrad. Isti dan so se vozili skozi Srbijo otroci kneza Ferdinanda. Kralj jih je pozdravil na kolodvoru ter se z njimi razgovarjal 20 minut.

Smrt ruskega generala grofa Kellera je tudi napravila mnogo žalosti, ker ima tu mnogo prijateljev in znancev še iz l. 1876., ko se je kot ruski prostovoljec udeležil vojske proti Turkom, ter se junaško bil v vrstah srbske armade. Hvaležni Srbi so se ga sedaj slovesno spominjali na šumatoviških utrdbah v navzočnosti kralja Petra in prestolonaslednika ter množice naroda.

Za veliko jugoslovansko umetniško razstavo se delajo velike priprave. Razstave se udeležijo tudi Hrvatje in Slovenci.

Štajerske novice.

Volilni shod v Šoštanju.

V nedeljo ob 1/9. uri zjutraj se je vršil shod v prostorih hotela „Avstrija“ vkljub neprimernemu času ob veliki udeležbi volilcev iz celega šoštanskega sodnega okraja. Zastopani so bili skoro vsi župani z občinimi odborniki. Volilcev je bilo nad 150. Predsednikom je bil izbran g. Ivan Vošnjak, dež. poslanec v Šoštanju, kateri je v poljudnih besedah na kratko razložil pomen zakona z dne 11. aprila t. l. o novih volitvah iz IV. ali občne kurije. Do sedaj štel je dež. zbor štajerski 63 članov, od letošnjega leta naprej pa bomo imeli 71 poslancev, torej 8 več. Slovenci smo imeli v dež. zboru dosedaj le osem poslancev, ki so zastopali kmečke občine v okrožju celjskega in mariborskega okrožnega sodišča, torej tretjino vsega prebivalstva štajerske dežele, t. j. 409 531 duš. Izmed osmih novih volilnih okolišev moramo Slovenci upoštevati celjski, ptujski in mariborski, v katerih prav lahko pridobimo tri poslance, ker imajo volilno pravico vse samopravne osebe moškega spola, ki so avstrijski državljani, dovršili 24. leto, ki niso izključene od volilne pravice vsled kake sodnijske kazni in ki bivajo najmanj šest mesecev v občini, v kateri je volišče. — Nato da gospod predsednik besedo kandidatu za celjski volilni okoliš g. Ferdinandu Roš-u, posestniku in županu iz Trbovelj. G. Roš navdušeno pozdravljen, govoril je približno takole: »Zaupni moj postavil me je za vaš volilni okoliš kandidatom. Odkritosrčno vam povem, da sem se prav težko odločil sprejeti kandidaturu, ker so mi predobro znane prežalostne razmere in duh, ki veje semkaj iz Gradca proti nam spodnještajerskim Slovincem! Ker sem pa vendar po temeljitem premišljevanju in prigovarjanju od strani zaupnih mož iz vseh stanov kandidaturo sprejel, hočem vam cenj. volilci na kratko razviti svoj program, po katerem bi deloval v slučaju izvolitve. V svojih mladeniških letih

sem bil delavec in zdaj sem preprosti kmet ter že 12 let župan ene največjih občin na Spodnjem Štajerskem. Poznam prav dobro kmečke, delavske in obrtnijske razmere in njih težnje. Vendar se hočem v prvi vrsti potegovati za kmečki stan, ki leto za letom rapidno propada! In zakaj propada? Zato, ker ima kmet premalo delavskih moči pri obdelovanju svoje zemlje. V moji občini je nad 300 kmetov, ki imajo vsi skupaj komaj 50 hlapcev! Kmečki delavci kar beže od svojih gospodarjev iskajoč si drugod služka, n. pr. v rudokopih in raznih tovarnah. Kaj pa je temu vzrok? Vzrok temu je, ker niso naši posli preskrbljeni za starost. Ako bi bile naše kmečke delavske moči preskrbljene za svoje starost, ostajali bi hlapci pri svojih gospodarjih, in kmetijstvo bi ne propadalo, ker bi imelo zadostno delavskih moči! Potegovati se bode torej treba, da se ustanovi kmečkim poslom deželni fond za njihovo starostno preskrbljevanje. Kmet je glavna podpora države; če kmet propade, propade tudi vojaštvo — propade država! Zato je tak fond neobhodno in nujno potreben! — Druga jako važna in za nas kmete zelo koristna naprava je deželna zavarovalnica proti ognju, toči in povodnji. Imamo sicer prav mnogo zavarovalnic, a njih večji del je v rokah tujih židovskih kapitalistov, ki nosi velikanski dobiček, katerega jim dajejo zavarovalnice, v tujino! Poleg tega pa imajo velike plače razni zastopniki, uradniki, agenti itd. Iz tega je razvidno, koliko denarja znosimo v te zavarovalnice, in mi nimamo od tega — prav nič! Ako pa imamo deželno zavarovalnico, katere uprava bi mnogo ne stala, ker bi občine in razni drugi uradi ta posel sami opravljali, plačevali bi mnogo nižje zavarovalnine in ves dobiček ostal bi v deželi, ki bi se uporabil za druge koristne namene in za zmanjšanje deželnih doklad na davkih! — Dalje moramo skrbeti, da se vendar enkrat odpravi zastarela postava o ribclovju. Ribarstvo je skoro povsod last graščakov, ki za to nič ne plačajo. Ribarsko pravico dobijo naj občine in kmetje, po katerih zemlji se voda steka. — Štajerska dežela ima c. kr. kmetijsko družbo s sedežem v Gradcu, katere pa nima niti enega zastopnika iz Spodnjega slovenskega Štajerja! Akoravno dobiva ta družba samo od države kakih 20.000 K podpore, ne skrbi za naše kmečke potrebe čisto nič: Zato moramo proti tej družbi odločno nastopiti in jej povedati, da ni tukaj samo za Nemce, ampak tudi za Slovence, in ako bi to nič ne pomagalo, pa si ustanovimo svojo kmetijsko družbo! Naši ljubeznjivi nemški sosede nam vedno predbacivajo, da smo zabit narod! To je samo podlo in hudobno obrekovanje. Dajte nam dovolj pravih šol, potem se boste že prepričali, da smo čvrsti, bister in talentirani narod! Štajerski Nemci imajo 18, recimo enajst meščanskih šol, ko nam, ki tvorimo tretjino vsega prebivalstva štajerske dežele, ne privoščijo ni ene! Dalje nimamo niti kmetijske šole s slovenskim učnim jezikom! Če hoče naš kmet svojega sina v kmetijstvu izobraziti, mora ga poslati na Kranjsko, ako namreč noče, da se svoji narodnosti ne izneveri! — Končno se moramo tudi potegovati za popolno odpravo III. plačilnega razreda učiteljskih plač, ki zlasti današnjim razmeram nikakor ne odговarja. Nemci nam neprenehoma očitajo, da smo nazadnjaki, ki se nič ne zavedamo svoje narodnosti in svojih pravic! Zdaj pride čas, ko lahko pokažete ravno nasprotno! Pokažite na dan volitve, t. j. dne 20. septembra t. l., koliko nas je Slovencev na Spod. štajerskem. Temu govoru je sledilo dolgotrajno

burno pritrjevanje od strani volilcev, ki so bili polni navdušenja za svojega kandidata! — Govorila sta še potem gospoda dr. Kukovec in dr. Karlovšek kot zastopnika političnega društva „Naprej“. Oba govornika povdarjala sta kolike velikanske važnosti za spodnještajerske Slovence so volitve splošne kurije! Z ogromno udeležbo teh volitev lahko pokažemo nemški gospodi v Gradcu in osrednji vladi na Dunaju, da nismo tako „malovreden narod“, kakor nas opisujejo! Zato pa so v prvi vrsti župani kmečkih občin poklicani, da skrbno sestavijo volilne imenike ter pazijo, da nihče ne izostane. Njihova in vsakega rodoljuba dolžnost pa je, da povsod razlagajo pomen teh volitev. — Končno moram še omeniti, da je shod počastil s svojo navzočnostjo soc. demokrat Čobal in se tudi oglašil k besedi. Čobal je kvasil in premleval ob veliki razburjenosti in živahnih medključnih navzočih volilcev svojo soc. demokraško politiko. Njegov neslani, popolnoma brezmiseln in nelogični govor je volilce tako dolgočasil in razburil, da je nastal grozen šum in vrišč! Ko še ni hotel nehati, zapustili so volilci dvorano in zunaj uprizarjali burne manifestacije svojemu kandidatu. Ko je predsednik odšel Čobalu besedo, vrnili so se v dvorano, kjer je g. dr. Karlovšek temeljito in prepričevalno odgovarjal Čobalu! — Na predlog gosp. dr. Kukoveca so volilci jednoglasno sprejeli kandidaturo gospoda Roša. —

Š **Umrl** je dne 14. avgusta ob 4. uri popoldne č. g. Val. Tomše župnik na Prihovi pri Konjicah, v starosti 65 let. Narodil se je l. 1839. pri sv. Miklavžu pri Slov. Gradcu, v mašnika je bil posvečen l. 1872. Kapelanovalec je na več težavnih župnijah, potem je bil župnik na Keblju na Pohorju, zadnjih 14 let pa na prijazni Prihovi. Njegov pogreb v torek, dne 16. t. m., je bil prav veličasten. Govoril mu je v slovo veleč. g. Fr. Hrastel, dekan konjiški, maševal pa preč. g. Anton Hajšek, kanonik in dekan bistriški in tudi vodil pogreb v spremstvu še 21 gg. duh. tovarišev in skoraj neštete množice ljudstva. Čudno pa je še pri tem, da so prejšnji tukajšnji župniki kar po vrsti umrli okoli praznika Vnebozvetja M. D., ko se obhaja ravno patrocinj, in da je tudi zadnji umrl na predvečer praznika patrone župnijske cerkve, čeprav so mu že pred meseci smrt prerokovali.

Š **Izvrstno sredstvo**. Celjska „Vaharica“ je pričela agitirati proti celjskemu „Narodnemu domu“ s tem, da trdi, da je ta steniče gnezdo. Pač mora celjskim nemčurjem presti že zelo slabo, da se poslužujejo tako banalnega sredstva. Svetovati bi jim bilo, naj preje očistijo svoje prostore teh in sličnih golaznij, in potem naj šele iščejo stenic po „Narodnem domu“, kar pa se jim bo zelo slabo obneslo.

Nadobudna dečka. V Mariboru sta ukradla pred kratkim dva majhna dečka razne stvari iz izložbe trgovca Turada. Ker se jima je to tako izvrstno posrečilo, obiskala sta še knjigotroško prodajalno Scheidbacha v Gosposkih ulicah ter ukradla iz izložbe pri belem dnevu 7 potovalnih knjig.

Š **Šoštanj**. Odkar je I o s. J e s c h o u n i g, tukajšnji c. kr. davčni pristav, postal pristen „Nemec“, pozabil je popolnoma svoj materin jezik! To smo zvedeli iz njegovih ust pri neki kaz. razpravi dne 17. t. m. pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču, kjer je, kot priv. tožitelj javno pred več ljudmi kaz. sodniku izjavil, da ne razume slovenskega jezika! Torej tako daleč je privedla tega sina slovenskih kmečkih sta-

rišev iz Pasjega strast, da se še upa celo javno prikrivati znanje svojega materinega jezika! Če pa je to istina, da ne zna Jeschounig slov. jezika, kako pa potem občuje s slovenskimi strankami, katerih je v okraju 99% vsega prebivalstva? Ta uradnik ima, kakor znano, najbolj važen referat pri tukajšnji c. kr. davkariji, namreč predpoizvedbu in zaslišavanje strank v odmeri pristojbin. Ako je tak uradnik-referent slovenščine nezmožen, sploh nikakor ne more občeovati s slovenskimi strankami, in posledica temu je, da nastanejo pri odmeri pristojbin velike zmešnjave, katere so ravno v Šoštanju že dale povod mnogoštevilnim pritožbam zoper odmero pristojbin. — Ker je torej pristav Jeschounig po njegovi lastni javni izpovedbi nezmožen slovenskega jezika, nikakor ne spada v c. kr. davčni urad v Šoštanju, in zato prosimo veleslavno c. kr. finančno deželno ravnateljstvo v Gradcu, da tega sploh nepriljubljenega uradnika nadomesti z drugim, ki bode v prvi vrsti popolnoma zmožen slovenščine! Istemu veleslavnemu ravnateljstvu tudi omenimo, da je pri zgoraj označeni razpravi neka priča pod prisego izpovedala, da ji je davčni sluga Grejan pravil, da mu je bil Jeschounig na dan občinske volitve celo predpoldne neprenehoma za petami! Zakaj? To si lahko vsak misli, kdor le količkaj pozna mišljenje Jeschounig-ovo. Ta c. kr. uradnik se je tudi pri omenjeni razpravi napram sodniku izdal za — Velenjčana! Zakaj pa ni povedal svojega pravega rojstnega kraja, ki je in ostane vedno Pasje, vasica, ležeča ravno v sredini med Šoštanjem in Velenjem? Morda zato, ker je v Velenju nekaj nemčurjev, in ker teh v Pasjem ni, se hoče Jeschounig s svojim polit. mišljenjem še ponašati, da imenuje Velenje za svoj rojstni kraj, kar ni res! Ali je to lepo? Mi pravimo, da ne!

Š **Kandidat „Štajerčeve“ stranke za ptujski okraj**. Pristaši „Štajerca“ in Nemci ptujskega okraja so postavili za kandidata za četrto kurijo Frančiška Bratschkota iz Orešja. S tem je dobil dvornisvetnik Ploj zelo nevarnega (!) tekmeča, kajti „celjska žaba“ hvali Bratschkota kot zelo delavnega in občepriljubljenega moža. Slovenski volilci vedo, kaj jim je storiti.

Š **Poštna izpremembe**. Med Brezovcem, sodni okraj Marnberg in Ribnico, so upeljali od 16. t. m. dalje mesto štirikratne vožnje in trikratne pešpoti na teden vsakdanjo vozno pošto.

Jeseniske novice.

j **Vse tiho** je v naprednem društvu. Morda bi kdo mislil, da je temu vzrok poletna vročina, a v resnici nobeden zaveden delavec ne mara za tak napredek, kakršnega ponuja napredno društvo. Kljub lepim besedam Pongratza & Comp. se jih malo vjame na limanice. Tako je n. pr. fotograf Pavlin poslal pristopnico nazaj in ni udruštva, kakor je zadnjič „Slovenec“ pomotoma poročal. — Napredno društvo gre nazaj.

j **Koncert** je priredila v Bohinju savska tovarniška godba. Seveda se je koncert vršil v najbolj liberalni gostilni. To je sicer umevno, če pomislimo, da je imel glavno besedo gosp. Pongratz, vprašamo le, kako je bilo to vseh možem v godbi.

Poceni bi rada odpravila tovarna delavca Svetlina, kateremu je pred dvema mesecema odtrgalo roko. Ponuja mu celih 200

Dalje v prilogi I

bi se prepričala o njegovem stanju. Skoro je otrpnila, ko je zagledala novo, nepopravljivo škodo. Črez in črez je bil pokrit z malimi izžganimi luknjicami, kakor bi bil kdo izpraznil gorečo pipo nad njim. Sedaj je bil ničvreden, pokvarjen brez rešitve.

Strmela je vanj, ne da bi črhnila besedo, preveč razsrjena, da bi se mogel izviti njenemu grlu le najmanjši glas, in tudi on je gledal na škodo z breznadnimi, osuplimi, prestrašenimi očmi.

Potem sta pogledala drug drugega, in on je povesil pogled; tedaj mu je vrgla tisto zlotovorno stvar v obraz in z velikim naporom je razjarjeno zakričala: „To si nalašč napravil, ti nesramnež, a pokoril se mi bodeš za to! To je bil zadnji dežnik, ki si ga dobil — — —“

In zopet se je godil grozovit prizor. Eno uro je trajala divja nevihta, predno mu je bilo sploh mogoče, ispregovoriti besedo. Prisegal je, da ne ve ničesar o tem in da je le hudobija ali zlobna osveta zakrivila to novo nesrečo.

Glas zvonika na vratih se je oglašil. Prišel je prijatelj, ki sta ga povabila na obed.

Seveda mu je gospa Oreille stvar raz-

ložila. »Ali morda kdo misli, da bode kupila nov dežnik? O ne! Nobenega več ne dobil!«

Pametno je pripomnil prijatelj: »Potem pa si pokvari obleko in ta je vendarle več vredna, nego dežnik.«

Mala ženica, še vedno ne popolnoma potolažena, je odgovorila: »Potem naj vzame bombažev dežnik, svilenega ne dobi več!«

Nad takšno mislijo pa se je »grozil« gospod Oreille: »Potem stopim iz službe. Na to se lahko zaneseš. Z bombaževim dežnikom ne grem več v ministrstvo.«

Prijatelj je skušal posredovati: »Pa dajta starega zopet prevleči, to vendar ne stane toliko.«

Gospa Oreille pa je trdila ogorčeno: »To stane najmanj celih osem frankov. Osem frankov in osemnajst je šestindvajset! Šestindvajset frankov za dežnik, to je vendar blaznost! To je popolnoma noro!«

V glavi priprostega prijatelja pa se je hipoma posvetilo: »Dajta si ga plačati od zavarovalnice. Družbe plačajo vendar vsako škodo, ki se je prigodila vsled ognja v lastnem stanovanju.«

Po tem svetu se je mala ženica hipoma

pomirila. Ko je minuto premišljevala, je rekla soprogu: »Jutri, predno greš v ministrstvo, pojdeš v pisarno »Previdnosti«, zahtevati potrdila o nastali škodi in povračilo za pokvarjeni dežnik.«

Gospod Oreille se je zahudoval: »Tega ne storim, ko bi ne vem kaj bilo. Ne bova umrla, če sva prišla ob osemnajst frankov, pa ne bova! Amen!«

In drugi dan je odšel le s palico. Hvala Bogu, bilo je lepo vreme.

Gospa Oreille je bila sama doma. Se vedno jo je bolela izguba tistih osemnajstih frankov. Položila je bila dežnik na mizo v obednici, hodila pogosto okoli njega in se vendar ni mogla odločiti.

Vsak trenutek je mislila na zavarovalnico. A bala se je porogljivih pogledov, katerim bi morala razložiti svojo zadevo; v prisotnosti drugih je bila namreč plaša in že v zadregi, če je morala le govoriti z neznanimi ljudmi. In vendar jo je izguba osemnajstih frankov bolela kakor rana. Dasiravno ni hotela več misliti nanjo, jo je vendar neprenehoma mučil spomin na izgubo. A kaj naj stori? Ure so pretekale, ona pa se še ni mogla odločiti. Naenkrat pa se je varavna

kakor očetje na gledališkem odru, ki se hipoma razsrdijo.

»Sama pojdem k »Previdnosti.« Bomo že videli!«

Da bi postala pa nesreča večja in njene nade bolj opravičene, je morala dežnik šele pripraviti. Vzela je užigalico s peči in izžgala krpo, pa še kakor roka širok rob okoli in okoli. Potem je previdno zvila žalostni odlomek, zapela ga z gumijevim trakom, ogrnila mantiljo, pokrila si glavo s klobukom in odšla urnih korakov po Rue de Rivoli, kjer je bila pisarna njene zavarovalnice. Čim bližje je prihajala, tem počasnejši so postajali njeni koraki. Kaj naj reče! Kak bode odgovor?

Pogledala je na hišne številke. Se osemnajst jih je manjkalo. Dobro; torej je še časa za premišljevanje. Počasi je šla in vedno počasneje. Naenkrat se je začela tresti; tu so bila vrata in nad njimi se je blestel v zlatih črkah napis: »Previdnost, zavarovalnica za požarno škodo.« Bila je torej že tu! Počakala je za sekundo, šla mimo, prišla zopet nazaj, šla še enkrat mimo in prišla še enkrat nazaj.

Nazadnje si je rekla: »Mora pa le biti in čim preje, tem bolje.«

kron, potem bi bil pa popolnoma odpravljen. Mislimo, da je to že več kot nesramno. Ali roka res ni več vredna kakor 200 K? Sedaj ima priliko govoriti strokovno društvo.

Pravoslavni duhovnik se je mudil minole dni na Hrušici, kjer je veliko pravoslavni vernikov.

Doktorsko čast je dosegel v Rimu tukajšnji rojak velečastiti g. župnik Košmrlj iz Amerike.

Pretep. V ponedeljek, 15. t. m., je bil pretep med Italijani in Hrvati na Savi. Italijani so Hrvate izzivali. Neki Italijan je dobil lahko rano na glavi, da je čez dva dni že zapustil bolnišnico.

Nočnega miru želijo prebivalci na Hrušici, zlasti ob nedeljah zvečer in praznikih. Gostilne so navadno ob takih dnevih odprte pozno v jutro, iz njih se pa sliši kričanje, preklinjanje in godba. Nihče ne skrbi, da bi se gostilne o pravem času zapirale. Županstvo se izgovarja na žandarmen, ta pa na županstvo. Ali za Hrušico ne velja policijska ura?

Veselica na Jesenicah, ki se vrši v nedeljo dne 21. t. m., v prospeh Kadilnikov kič na Golici, obeta biti jako zanimiva in prijetna. Ni se treba nikomur bati vročine, kajti Milanov log, kjer se vrši veselica, leži ob hladni Savi in je tako zaraščena, da občinstva ne bodo nadlegovali solnčni žarki. Udeleženci bodo imeli lepo priliko prisostvovati otvoritvi velikega predora skozi Karavanke in bodo prvi, ki se bodo vozili po njem; vsaka nesreča pri predoru je izključena. Prostori na prostem v senci bodo nudili mladini dosti zabave. Na veselo družbo bo pa gledal iz Save slovit povodni mož. Ker pa se je bati, da ne bi koga ugrabil in ga odnesel v svoj stekleni grad, ga bomo trdno privezali. V veliki menažeriji bo zastopano vse živalstvo, ki spada pod okrilje naše podružnice, med njimi najslavnejši Zlatorog. Ker je tudi pri nas sedaj vse navdušeno za vojsko, se bo unela pri veselici tudi bitka s korandoli. Svirala bo savska godba. Z ozirom na namen veselice je pričakovati velike udeležbe od zunaj, zlasti upamo trdno, da nas posetijo vsi navdušeni planinci.

Belokranjske novice.

Zopet se gadi g. Ilija iz Kašta v „Narodu“. Priznati mu pa moramo, da se je to pot že poboljšal. Prostočudo je namreč izdal s svojim podpisom častivredno očitovstvo preklavernega „Narodovega“ svojega članka. A začuden, kakor nedelžno dete, se pri tem vpraša, kako ga more vendar novičar obdolžiti, da je bil članek naperjen proti „Slovencu“. Gospod Ili, povejte nam vendar pravi razlog, kateri je vas napobil, da ste poslali članek v list, koji nima para na svetu v podlih napadih na naprave kat. cerkve? Čemu ga niste oddali pa v „Slovenca“? Ste li morebiti že naprej mislili, da ga ta ne bi priobčil vsled smešne njegove vsebine? Ali morebiti zato ne, ker „Slovenec“ ne prinaša kakor „Narod“ člankov „ričmanjsko cerkveno vprašanje“, v katerih se napada rimsko katoliško bogoslužje in se hujska proti oblasti rimsko-kat. škofa? Ali naj vam natresemo še kaj drugih vprašanj? Gospodu Iliji pa izjavljamo naravnost belokranjski novičar, da si ne bode dal od njega nikoli kratiti pravice, poročati o resničnih razmerah. Priporočamo mu, da naj bi podučeval šolsko deo verouk in ne pripušča tega posla kakemu posvetnemu učitelju. Drugače pa naj ostane s „svojo plemenito in fino odgojeno dušo“ doma za pečjo. Uverjen naj je tudi,

Ko pa je vstopila v vežo, je vendarle opazila, kako ji bije srce.

Prišla je v veliko sobo, ki je bila razdeljena s stekleno steno. V tej steni je bilo mnogo okenc; iz vsakega je gledala moška glava, truplo pa je bilo skrito za gosto mrežo.

Prišel je gospod s kupom aktov pod pazduho.

Plaho ga je vprašala: »Oprostite, ali mi morete morebiti povedati, kam se moram obrniti za nadomeščenje zgorelih predmetov?«

Odgovoril je s polnim, globokim glasom: »Na pisarno za nesreče, prvo nadstropje, na levo.«

Ta odgovor jo je še bolj oplašil. Najraje bi bila odšla in pustila tistih osemnajst frankov. Ko pa si je zopet predočila to svoto, se ji je pevnil pogum in razburjeno diha je dospela po širokih stopnicah v prvo nadstropje.

Potrkala je na tista vrata in razložen glas je velel: »Prosto!«

Vstopila je v veliko sobo, kjer so se pogovarjali trije resni gospodje z redovi na prsih.

da nima pred seboj kakega župljana, ki mu je dolžan, da bi kričal nad njim, marveč, da mu bode novičar kakor drugim liberalcem, še v prihodnje posvečeval svojo pozornost.

Ganglov Bertl se mudi sedaj v Metliki, navdušujoč pri časi svoje sveste „v boj na divje Amonite“. Ali ne bi bilo umestneje, da bi mladi g. Bertl opisali vaše mladostne sanje o kakem sodnijskem pristavu, katere se vam sigurno vzbujajo ob sprehodih po grajskem vrtu pred sodiščem? O te preklancane trojke, ki ste napravile sedaj tako luč!

Metliška šola. Do lanskega leta je bilo na tej štirirazrednici pet učiteljskih moči, katere so podučevale v dveh nižjih razredih skupno dečke in deklice. Tretji in četrti razred je bil pa razdeljen po spolu tako, da so imeli dečki celodnevni poduk, deklice, katere so imele eno učiteljsko moč, pa poldnevni poduk. S tem so bili zadovoljni starši in je bilo tudi uspeha v šoli. Neki krogi pa zahtevajo, da naj se izločijo okoličanski otroci iz metliške šole in vselajo v druge, oziroma ustanove nove šole. In res. Predlanskim so bili sklicani v to župani s svojimi odborniki na posvet, kako bi se dalo to izvršiti. Da niso bili okoličani nikakor za to, da bi se odcepili od metliške šole, je umevno iz važnih razlogov. Zahteva učitelstva, da bi se dečki sami podučevali v štirih razredih in se tako tudi zmanjšalo število učencev in da bi bil za deklice poldnevni poduk v dveh razredih — v vsakem razredu z dvema oddelkoma — je našla pri ljudstvu živahen odmev. V to bi bilo potreba dobiti le še eno učiteljsko moč in eno sobo. Ali ne bi kazalo, da se stanovanje v šoli priredi za šolsko sobo, dotičnemu g. učitelju pa plača primerna stanarina? Tako bi tudi vsi otroci bili pod eno streho. Toda vsi bolj oddaljeni šolo obiskujoči otroci, — tako deklice in dečki — so se stlačili v en razred s štirimi oddelki, kateri ima poldnevni poduk! V štirih razredih se pa podučujejo skupno dečki in deklice celodnevno. Starši otrok metliške šole žele, da se ali vpelje takoj spočetkom novega šolskega leta poseben oddelek za višja dva razreda za deklice, kakor je bilo pred enim letom, ali pa naj so štirje razredi za dečke in dva razreda za deklice z dvema oddelkoma v vsakem razredu in poldnevnim podukom.

Novomeške novice.

Stavba nove mestne hiše vrlo dobro napreduje; do sedaj se je dozidalo do prvega nadstropja, kjer bo imela mestna hranilnica svoje uradne prostore. Kakor podjetnik zatrjuje, bode koncem septembra t. l. vsa hiša že pod streho, seveda ako kaj posebnega vmes ne pride. — Letos je pri nas jako živahno zidanje — štiri hiše, ki bodo olupšale naše mestece, so že pod streho, veliko jih prenavljajo, med katerimi omenim samo one na Glavnem trgu. Gosp. Bergmann je okrasil vse pročelje moderno, katoliške tiskarne hiša je znova pokrita in ona gosp. Pavčiča je tudi pod novo streho.

Prememba posesti: Tukajšnji trgovec gosp. Anton Ogrin je kupil na Glavnem trgu Ferdinand Tomažičevo (prej Wepustekovo) hišo, katero bode adaptiral za svojo prodajalno. V Kandiji pa je kupil g. Strajnar Kopčevo hišo.

Preložitve mestnega kopališča na Loko, kjer je bilo pred 17. leti, bi bilo res umestno, zlasti iz zdravstvenih ozirov pa tudi iz drugega vzroka, kateri je merodajnim faktorjem prav dobro znan.

Eden izmed njih jo je vprašal: »Česa želite, gospa?«

Ni vedela reči drugega, nego: »Prihajam . . . pridem . . . zavoljo neugode.«

Gospod ji je uljudno ponudil stol: »Vse dajte se, prosim, v trenutku sem vam na razpolago.«

Potem se je obrnil zopet k onima dvema in nadaljeval prejšnji pogovor: »Torej, gospoda, družba se smatra zavezano le za plačilo tistih 400.000 frankov in ne priznava tirjatve ostalih stotisoč frankov. Kakor je komisija . . .«

Eden izmed onih dveh mu je pretegal besedo: »Dovolj znava, gospod, sodnija mora imeti zadnjo besedo. Najina naloga je izvršena.«

Z globokim poklonom sta odšla. Gospod Oreille se je zahotelo, da bi mogla izginiti ž njima vred. A sedaj je bilo že prepozno. Gospod je prišel k njej in se ji priklonil: »Kaj ukažete, milostljiva?«

S trudom se ji je izvilo: »Zavoljo tega-le prihajam.«

Z naivnim začudenjem je pogledal ravnatelj na predmet, ki mu ga je kazala.

S tresočo roko je poskušala odpeti gu-

Električno luč dobimo drugo leto, kar je popolnoma prav, kajti mesto se razširja, olupša in modernizuje — ta luč pa nikakor več ne zadošča.

Dol. pevsko društvo je priredilo dne 14. t. m. na vrtu gostilne gosp. Bruner-ja vrtni koncert s šaljivo pošto; pri koncertu je sodelovala meščanska garde godba. Kako se naše meščanstvo zanima za veselo petje, pokazalo je ta dan z ogromno udeležbo; vrt je bil prenapolnjen odličnega občinstva, pa tudi nižji sloji so prihiteli — ker je bila vstopnina zelo nizka. Program je bil zares bogat najkrasnejših slovanskih pesem, pevci so dobro prednašali vse točke, za kar so želi zaslužen priznanje. Godba pa je pokazala, da je na mestu pod spretnim vodstvom kapelnika gosp. Emeršiča. Vprvič se je slišala mogočna doneča ruska himna. Kakor se sliši, napravi dol. pevsko društvo meseca septembra t. l. povodom 20letnice veliki koncert v moderno glasbenem slogu, za kar se pevci že pridno vadijo in obeta imeti velik uspeh.

Cesarjev rojstni dan Na predvečer cesarjevega rojstnega dne je napravila meščanska garde godba okrajnemu glavarju pred novim uradnim poslopjem podoknico. Glavarstvo je bilo vse razsvetljeno, avstrijski orel v mnogih lučicah, raz okno pa je gledalo uradno osobe glavarstva, na čelu jim gospod okrajni glavar Viljem baron Rechbach. Zjutraj, dne 18. t. m., pa je bila budnica. Ob velikanski udeležbi vseh tukajšnjih uradnikov je bila v kapiteljski cerkvi slovesna služba božja; po službi božji pa je naš milost. gosp. prošt dr. Elbert blagoslovil novo uradno poslopje okrajnega glavarstva. Po blagoslovljenju je ob zvokih koračnice naše godbe defilirala pred okrajnim glavarjem in tam zbranimi dostojanstveniki — uniformirana meščanska garda pod vodstvom nadporočnika gosp. L. Ropas-a, za tem pa se je priklopilo novo ustanovljeno veteransko društvo. O poludne je bil pri glavarju obed.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je po preteku polnih treh let vendar enkrat sklicala občni zbor, na katerem je bil soglasno izvoljen predsednikom g. I. Krajec, ravnatelj mestne hranilnice. Pričakuje se, da podružnica pod novim predsedstvom skoro napravi v zvezi z drugimi narodnimi društvi kako javno veselico v korist prepotrebni šolski družbi.

Uniformirana meščanska garda je na svojem občnem zboru dne 14. t. m. izvolila iz svoje srede nadporočnikom, na mesto odstopivšega g. L. Kopača, dosedanjega gardnega poročnika g. L. Ropas-a, kateri si je za gardo in tukajšnjo godbo pridobil veliko zaslug.

Huda nevihta je razsajala na večer dne 18. t. m. po vsej okolici novomeškega okraja; kakor nam poročajo tu sem došli posestniki, je na mnogih krajih polomila vse sadno drevje. V Hrušici je padala debela toča, ter vinogradom prizadela ogromno škodo.

Idrijske novice.

100letnica avstrijskega cesarstva smo tudi pri nas slovesno praznovali. Pogrešali pa smo več uradov; tako od magi strata ali gozdarskega oskrbnitva ni bilo nobenega zastopnika. Izgovarjali so se, da niso pravčasno dobili vabila. Menimo, da bi prav lahko bili v enem dnevno obveščeni vsi uradniki enega oddelka, le odpošlje naj se točno in vsakemu vroči, a zopet drugemu odda, ko je prebral povabilo in pod-

mijev trak. Po precejšnjem naporu se ji je tudi posrečilo in urno je odprla preluknjano razvalino dežnika.

Usmiljeno je dejal gospod: »O, to je res žalostno!«

»Dvajset frankov je stal!«

Začuden je vprašal gospod: »Ali res, toliko?«

»Da, bil je izvrsten dežnik. Hotela sem ga pokazati tukaj v zavarovalnici.«

»Prav dobro, a jaz ne razvidim, kako bi moglo to nas zanimati.«

Prestrašila se je.

Morda družba ne povračuje malenkostnih predmetov.

»A — saj je vendar sežgan!«

Gospod tega ni tajil: »To vidim.«

Z odprtimi usti je obstala in ni vedela, kaj naj reče. Naenkrat se je spomnila, kaj je pozabila in jela urno žlobudrati: »Jaz sem gospa Oreille. Mi smo zavarovani pri »Previdnosti« in jaz sem prišla, da bi si dala škodo povrniti.«

In v strahu, da utegne dobiti neugoden odgovor, je hitro dostavila: »Zahtevam le, da ga daste prevleči.«

Osupel je odgovoril ravnatelj: »Ali — gospa — mi vendar nismo izdelovalci dež-

pisal. Na rojstni dan prev. cesarja pa so se odzvali skoraj polnočestvilo.

Naša godba je prevzela vse točke za 18. dan avgusta. Predvečer je igrala na velikem trgu, zjutraj ob petih šla po mestu, ob 9. spremila uradnike v cerkev in nazaj, igrala popoludne „na zemlji“ več novih komadov. Tako je prav! Čemu bi zopet vojaški odnesli nad 200 kron v Ljubljano, ako smo zadosti zmogni, da sami opravimo. Pozna se godbi, da ima več skupnih vaj in da napreduje; nekatere nove koračnice prav dobro igra.

Zida se letos v Idriji precej. Zasebniki stavijo hiše in erar ne počiva. A ta razloček je: v par mesecih dozida podjetnik dvonadstropno hišo, erar se pa trudi 2 leti, a še ni skončano. Za uradnike gradé že lansko leto in letos hišo, a še sedaj ne vemo, bode li skončana na jesen ali ne.

Na o. kr. rudarski ljudski šoli se vedno ponujajo voluntèrji, ki hočejo zastopj ves razred poučevati, le da bi koncem šolskega leta dobili malo nagrado. To je, seve za erar zelo ugodno, a čudimo se, da celo učitelji, že stalno nastavljeni, to radi vidijo. Celu v konferenčni zapisnik napišejo, da se vabi ta ali ona moč, naj kot voluntèrka prevzame kak razred. Ali se zavedajo gospodje, da s takim početjem zboljšanju svojih plač sami stavijo zapreke? Naj govore poslanci še toliko, naj se jim zvišajo in regulirajo plače, naj pošiljajo še toliko prošenj do ministrstva, ali nadlegujejo nadzornika, da bi se za nje potegnil, odgovor bodo dobili: Kaj neki hočete, Vi ste v tako ugodnih finančnih razmerah, da hočejo nekateri kar par let zastopj služiti na tej šoli, ker imajo upanje, da jih enkrat sprejmo v status. Dokler se bodo prostovoljci oglašali in sprejemali, nikar ne pričakujte zboljšanja.

G. Kristan je svojo službo odpovedal. Do novega leta bode še vodil naprave naših demokratov, potem naj si pa drugega preiskrbe. Tako gre vsaj govorica. Kolko je resnica na tem, videli bomo po novem letu.

Vročina je tudi pri nas čez dan neznoša. Na večer in v jutro se sicer nekoliko shladi, a čez dan pripeka, da se smilijo delavci, ki morajo na pekočem solncu celi dan na prostem vztrajati.

Novice iz kočevskega okraja.

kč Steklega psa so ta teden zalotili v Goriči vasi pri Ribnici. Popadel je neko dekle, katero so odpeljali v Pasterjev zavod, da jo rešijo. Nekateri se silno bojijo in se branijo pasjega kontumasa, menda zato, ker so lovci in se jim smilijo — psi.

kč Velikanski orkan je nastal v četrtek večer v Ribnici in okolici. Marsikje so okna pobita, strehe raztrgane, drevje polomljeno in sadje otrešeno. Skoda! Dobro, da se je hitro poleglo!

kč Dobro jim je dal po nosu gosp. Anton Kajfež, veletržec z vinom v Kočevju. Dopisniki „Narodovi“ iz Ribnice so ga ne sramno in obrekljivo napadli, zato jim je s »poslanim« v »Nar.« kar sapo zaprl. Gosp. Kajfež navaja tudi vzrok, zakaj ga »prešičarji« napadajo, namreč zato, ker je — Slovenec; ko bi bil nemški žid, bi ga pustili pri miru. Se vidi, da tudi v Ribnici igrajo veliko vlogo — Tavčarjeve grablje!

kč Nesramno so oblažali v »Nar.« »prešičarji« ribniško duhovščino in tamošnje ljudstvo, ker je v procesijah hodilo prosit prepotrebne dežja in dalo tudi za sv. maše v ta namen. Ribničani so radi te »prešičarske« nesramnosti zelo ogorčeni in pravijo,

nikov. Ne moremo se pečati s takšnimi pravili.

Mala ženica je čutila, kako se vzbuja zopet vsa njena korajža. Treba se je boriti! Ni se bala več in je dejala: »Saj zahtevam le povračilo za popravek. Oskrbela ga bom že sama.«

Zdelo se je, da gospod ne ve natanko, kaj naj reče: »Svota je tako mala, gospa . . . Navadno se pač ne zahteva povračila za take malenkosti. Umete pač, da ne moremo povračevati vseh tistih robcev, predpasnikov, rokavic itd., ki so dan na dan v nevarnosti pred ognjem.

Zardela je in čutila, kako jo je posilila sveta jeza: »Zadnjič, v decembru, smo imeli požar, ki nam je napravil najmanj za petsto frankov škode. Gospod Oreille od družbe ni zahteval niti vinarja povračila, tedaj mi pa res lahko danes plača ta dežnik.«

Smehljaje se njeni laži je odvrnil ravnatelj: »Priznati morate, gospa, da je čudno, da gospod Oreille zahteva povračila za ta dežnik, dočim je trpel sam škodo petsto frankov.«

To pa nje ni prav nič zmotilo: »Oprostite, gospod, a škoda petsto frankov je bila zadeva blagajne gospoda Oreille, dočim

da bodo začeli počasi bojkotirati vsa obrtnike in trgovce, ki so na sumu, da so v konverziju »prešičarjeve«. Pravijo, da prideta prva na vrsto brivci in kavarnar. Ljudstvo, le ogibljaj se svojih sovražnikov in sramotilcev! S daj bi bila lepa prilika, ko bi hotel ali mogel priti v Rbano kak nov brivec. Ta bi si sedaj — le hitro pridobil »kuntova«!

Loške novice.

I zastonj spomin. Oni dan že je opozorjal »Slovenec«, naj bi pri razstreljevanju Kamnitnika devalirali manj smodnika v luknjo. Koliko je ta spomin izdal, poslušajte. Poka od takrat se hujše in ne le ob določenih urah, marveč kadar se jim poljubi. Da ti streli na so igrače, marveč resna nevarnost za ljudi, pričajo naslednji dogodki: Kamen, debel kot človeška glava, je tamle enkrat pristal na »Kasčoč« — hišo v tiri Krennerjeve tovarne. Predri je streho. Vršilo se je poizvedovanje, pri katerem pa so pričelo menda nekaj »namazanec«, resnicu utajile. — Na prod pod tovarniškim mostom, kjer perejo Ločanke, priletela je druga skala in skoraj da ni ubila neke Labinje. — Da, še tretji slučaj. V četrtek teden je bil kovač Fr. Rupar na svojem travniku ob Kamnitniku, da nakosi za živino. Bilo je 3/8 zvečer in že precej temno. Kar ustreli v Kamnitniku, in debel kamen mu prileti na nogo. K sreči se je oplazil ob orevju in nekoliko odtrgal podplat. Da ga je na glavo zadel, bil bi brez dvoma mrtev. — In to je bilo v mraku, ko se več ni moglo razločiti, kam nese kamenje. V ožgled tem dogodkom si usojamo pristojna oblastva, predvsem c. kr. okrajno glavarstvo in njega organe, c. kr. žandarmerije, vprašati: Ali res ne mislijo ničesar ukreniti, da bomo meščani loški vsaj varni svojega življenja? Če si pa tega nasproti bogatim judovskim podjetnikom, ki si polnijo žepe na naši zemlji, izvršiti ne upate, potem pa pojdemo v — pokol.

Novice iz Amerike.

V Habing Min. se je ponesrečil Peter Mohr, star 36 let. V rudkopu Clark se je namreč raztresel dinamit in nesrečno raztrgal na kosce. Pokojnik je delal s svojim tovarišem v rovu globoko pod zemljo, in Peter je bil ravno pripravljen razstreliti dinamit, kar se začuje grozen pok in reveža požene v zrak, da so posamezni udje zleteli daleč naokrog. Petrov tovariš je srečno ubežal smrti, čeravno bi ga kmalu dim zadušil. Ponesrečenec zapuščal v stari domovini vdovo in enega otroka.

Ponesrečil se je dne 29. julija Feliks Mander, doma nekje pri Litiji. Ko je prišel zvečer z dela domov, si je hotel napraviti smodnika za drugi dan. Medtem je našel v smodniku malo kroglice, katera ni mogla iti v smodnikovo posodo; zato jo je v rokah smečkal — in v tem hipu se mu je vžgala, ž njó tudi smodnik v sodčku, in nakrat je bil tudi on v plamenu. Umaknil se je v hišo in tako srečno ušel takojšnji smrti. Ravno tisti hip je eksplodiral še drugi sodček smodnika. Sedaj je bilo za gospodarja in gospodinjo obilo psla, ali pristopili so tudi so sedje gasiti ogenj, ki je obkolil najpred fanta in potem tudi hišo. Bilo je res hitro pogaseno, na hiši se ne pozna nič; ali fantu je ogenj napravil na nogah, rokah in glavi hude bolečine. Prepeljali so ga drugi dan v bolnišnico.

Cleveland, O. Za pljučnico je umrla v St. Alex. bolnici Marija Lukan, znana slovenska babica. V bolnišnici so jo odpeljali v četrtek. Marija Lukan je bila doma iz Sardinje vst na Kranjskem. V Ameriki je bila že dolgo vrsto let ter dobro znana med tukajšnjimi rojaki.

gre dežnik na račun gospé Oreille, in to ni vse eno.

Videl je, da se je ne iznebi in da izgubljala le svoj čas, če se pogaja z njo. Vprašal jo je torej v službenem tonu: »Povejte mi, prosim, kako se je pripetila nezgoda.«

Čutila je svojo zmago in začela takoj: »V mojem hodniku stoji tako nekaj iz brona, kamor se navadno postavljajo dežniki in palice. Ko sem prišla zadnjič domov, sem postavila tega-le tudi tja. Ravno nad stolom pa je nekakšna konzola, kamor devamo sveče in šibice. Jaz vzamem štiri žveplenke. Užgem jedno, — ugasne; užgem drugo, — tudi; tretja napravi ravno tako...«

Ravnatelj si je dovolil šalo: »To so bile gotovo žveplenke, ki jih prodaja vlada.«

Ona ni umela in je nadaljevala: »Mogoče. Sicer pa, četrta se je unela in mogla sem užgati svojo svečo. Potem sem šla v spalnico in sem se hotela vleči v postelj. Čez četrto ure pa je že začelo dihati, kakor bi se nekaj smodilo. Mene je vedno grozno strah pred ognjem. Moja krivda gotovo ni, če nam kdaj kaj zgori. Vstala sem torej, vohala okrog kakor lovski pes in slednjič zapazila, da gori moj dežnik. Najbrže je pala žveplenka

Žalosten konec je 4 milje stran od Joliet stori Jozef Plavec. Obesil se je za svojo srajco dne 20. julija. Bil je kakih 28 let star doma iz Šrnomajske fare. Pred 2 letoma je vzel v zakon Nežo Študel. Narečni zakon je bil kriv žalostnega konca. Zena se je hotela od njega ločiti, in to ga je gnalo v obup. Z delom je šlo tu daleč slabše, pa upamo, da se kmalu na boljšo obrn.

V Denningu je umrl dne 29. junija po 14 mesečni bolezni rojak Anton Mavec. Dne 25. aprila 1903. padel je nanj težek kamen, kateri mu je poškodoval spodnji del telesa. Vseh 14 mesecev moral je ležati, ne da bi se mogel obrniti ali sedeti. Doma je bil iz Dolenje vasi pri Crknicu.

Poročil se je v Treatle Creek, Pa., dne 1. avgusta rojak J. sp. Troha iz Podlipa pri Vrhniku s Franjo Dolenčevu iz Rovi.

Pittsburg, Pa., 20. julija v tukajšnji tovarni lokomotiv je ponesrečil rojak Jakob Zbukovec. Kos železa ga je na glavi težko ranil. Vendar je upati, da ponesrečenec kmalu okreva.

Ubilo je v premogovem rovu v Moon Run, Pa., nekega Slovence, kateri je doma iz Sela na Notranjskem.

Pozor, kranjski čebelarji!

»Grazer Volksblatt« je dne 11. avgusta objavil sledeče naznanilo:

Nevarna bolezen čebel. C. kr. namestništvo priobčuje sledeči razglas: »V sosednih kronovinah, posebno na Nižje-Avstrijskem in Kranjskem, je na mnogih krajih pri čebelah nastopila gniloba, katera vsled svoje velike nalezljivosti in opustošenja v panju lahko uniči cele čebelnjake. Gniloba obstoji v tem, da mladi čebelni črvički hitro umrú, svojo lepo barvo izgubé, se zgrbančijo, ter postanejo temni in rumenkasti, slednjič se razkroje in spremene v rjavkasto — sivo, smrdljivo in vlečečo maso. Tudi pokriti zalegi ne prizaneše bolezen. Pokrovički so vdani namesto vzbočeni in imajo večkrat neenake luknjice. Ako je že v panju pčl veliko gnilo satovje, ni nobene druge pomoči, kakor sežgati cel panj. Vsakega čebelarja pozivljemo v njegovem lastnem, kakor tudi skupnem interesu čebelarstva, naj svoja ljudstva strogo opazuje in, ako dobi bolno zalego, naj se obrne za svet in pomoč do kakega izurjenega in izkušnega čebelarja ali pa do čebelarskega društva. Deželna zveza čebelarjev in njih prijateljev (sedež v Thörl-nu pri Aflenz-u) dá na zahtevo nekaj letakov o gnilobi s slikami in velike razglase za lepake«.

* * *

Kranjska čebela slovi skoro po celem svetu radi svoje pridnosti in bogatih rojev. Koliko rojev se pošilja s Kranjskega po svetu. Ako se pa že po časopisih raznaša, da imamo na Kranjskem gnilobo, bode pa kmalu ugasnila slava kranjske čebele.

Vprašanje je sedaj, kaj je gniloba in vsled česa nastane. Gniloba so mikroskopne glivice, (bacillus alvei), kateri napadajo čebelnega črvička, da umre in počne gniti.

Večinoma pa nastane gniloba vsled slabe, izprijene in okužene hrane, s katero pitajo čebele zalego. A kje pa dobé čebele tako hrano? Pri naših brezozirnih medarjih. Ti pokupijo v jeseni po deželi panje, pomoré čebele, stlačijo vse skupaj v sode, ter pusté potem nepomito posodo na dvoriščih, da se pari in skisa. Čebele, katere imajo nenačuden fin vonj, da lahko ovohajo uro daleč, kje je kaj živeža, hitro prihitijo, ter tako okuženo stvar pridno donášajo domov in z nje pitajo za-

nanj. Saj vidite, gospod ravnatelj, kakšen je!

Ravnatelj se je bil udal; vprašal je: »Na koliko cenite škodo?«

Molčala je in se ni upala določiti cene. Potem je rekla, delaje se velikodušno: »Le pustite ga popraviti. Rada vam prepustim.«

On se je branil: »Ne, gospa, tega ne morem. Povejte mi, kaj zahtevate!«

»No, mislim pač, da... da... Slišite, gospod, saj nečem ničesar zaslužiti pri tem... pa napraviva tako le: Jaz nesem dežnik k fabrikantu in ga dam prevleči z dobro, trpežno svilo, vam pa prinesem račun. Ali vam je prav tako?«

»Popolnoma, gospa. Tukaj imate potrdilo za blagajno, ki vam izplača odškodnino.« S temi besedami je podal gospé Oreille karto; hitro je vstala, zahvalila se in odhitela, »da bi se ne mogel več premisliti.«

Veselo je šla po ulici in poiskala elegantno trgovino za dežnike. Ko je našla jedno, ki se ji je zdela dovolj imenitna, je vstopila in naročila s samozavestnim glasom:

»Ta-le dežnik bi rada dala prevleči z dobro svilo. Le vzemite najfinejšo, kar sploh imate. Na ceno se ne oziram.«

lego, ne vedoč, da nosijo samo kugo. Ravno zaradi tega je pa gniloba najbolj razširjena v Ljubljani in bližnji okolici, na deželi skoro ne vedó o tej bolezni. Koliko čebelnjakov je bilo pred leti v tem kraju vsled tega uničenih, in koliko bolezní se še sedaj nahaja v tukajšnjih čebelnjakih!

Čebelarji so storili, kar so mogli, hodili od Poncija do Pilata, ter prosili pomoči, da bi se zapovedalo medarjem, naj delajo in hranijo posodo v zaprtih prostorih, a vse zastonj. Reklo se jim je: O varstvu čebelarstva nimamo nobenega zakona. A kaj naj stori posameznik? Odbor čebelarskega društva se ne gane, ker vsak odbornik ima že tako daleč svoj čebelnjak, da njegove čebele ne dosežejo dvorišča ljubljanskih medarjev. Ko je pa šel nekdo sam prosit nekega medarja, naj spravlja posodo, češ, da čebele raznašajo od njega okuženo hrano domov, odgovori: »Pa vaše čebele privežite!«

Ker se pa ta bolezen silno rada zanesa, bodisi z medom, voskom, posodo ali ropom, torej ni čudno, da je zašla tudi na Štajersko. Večkrat si naroči kak štajerski čebelar iz Ljubljane kak roj ali pistanca od tukajšnjega medarja, kateri ima že kal gnilobe v sebi, in kmalu dotičnik začuden opazi, da ima v panju gnilobo. Ker pa je v vsakem panju nekaj roparic, ga te zanese v druge, in kmalu ima vse panje okužene; ne dolgo potem še sosed — in tako gre hitro naprej.

Središče gnilobe je torej na Kranjskem Ljubljana in najbližja ljubljanska okolica, in glavni vzrok ljubljanski medarji, zato naj store merodajni krogi, kar jim je mogoče, da se tem zapové izdelavati njih blago in shranjevati posodo v zaprtih prostorih in se na ta način prepreči ta nevarna bolezen. Le potem bode čast kranjski čebeloreji zopet pridobljena, in osigurani smo lahko vnaprej, da se ne bode kranjska dežela več omenjala po tujih razglasih, kakršne je izdalo pred kratkim štajersko namestništvo.

Gg. deželne poslance pa prosimo, naj storé, kar jim je mogoče, da se uvede zakon za povzdigo in varstvo čebelarstva, ker dosedaj se še ni v tem oziru ničesar storilo, akoravno se ta stroka kmetijstva čimdalje bolj razširja!

Potovanje v Švico.

Poučnega potovanja v Švico se udeležuje 37 kmetovalcev. Eden teh udeležencev nam je podal naslednje poročilo iz Wädensweila v Švici: Šele danes, dne 17. t. m., smo dospeli v švico, kjer smo se po 24 urni vožnji odpočili. O polnoči smo se odpeljali iz kolodvora v Lescah. V poluspanju smo prevozili Kranjsko in Koroško, na tirolski meji se je začelo daniti. »Kamor se oko ozre, povsod se ti nov svet odpré«. Krasna je pusterska dolina med gorskimi velikani. Med polji in travniki so prijazne hiše z lesenimi podstrešji. Vlak se prvič ustavi v Liencu. Vse mesto je bilo v zastavah povodom »turnarske« veselice. Innichen vzbujajo spomine na Bohinj še iz časov briksenških škofov. V hitrici pozdravimo Bruneck in Sterzing, ki leži 924 m nad morjem. Najkrajša je bila vožnja čez Brenner. S težavo je sopihal stroj vedno višje do 1370 m. Prevozili smo 17 predorov. Nato smo drdrali nizdolu mimo malega jezera proti Inomostu. V istem vozu sta bili dve dami iz Švice. Starejša je bila v zdravilišču pri Rikiju. Iz Inomosta smo drdrali proti Landecku med visokimi gorami. Človek se čudi, da je bilo mogoče zgraditi to železnico. Občudovanje vzbujajo arelberski predor, ki ga je zgradil sedanji podjetnik bohinskega predora grof Cecon v treh in pol leta. Predor je dolg 10.140 m. Delo je izvršil leto preje, nego je bilo določeno, in bi za vsak dan po pogodbi smel zahtevati 1000 kron, a je vse odpustil državi. Skozi predor vlak ropota okoli 15 minut. Prijetno človeku zasije solnce v Langu na Predarelskem, ki je precej podobno Kranjski. Skoraj v vsaki občini imajo posojilnico, vse pa so združene v centrali. Tudi sicer je združeno življenje tukaj jako razvito, ker je vlada podpira. Posebno uspešno delujejo kmečke zadruge, ki imajo tudi svojo sadjerejo. V Longu je velika sirarna. Tudi čebeloreja uspeva.

V Feldkirchenu smo presedli proti Buksu skozi malo kneževino Liechtenstein, kjer ni ne vojakov, ne davkov! Res, srečni ljudje! Tu prekoračimo reko Ren ter smo v Švici. V Buksu so nam le površno pregledali prtljago. Še enkrat smo presedli in bili ob krasnem Valenskem jezeru, ki je dolgo 15 km in široko 2 km, globoko pa 151 m. Tu je mnogo tovarn. Daleč gori nad jezerom so hišice s samimi travniki brez polja. Ob jezeru so nasajene trte. Kmalu nato smo bili ob Ciriškem jezeru, ki je dolgo 40 km in široko 4 km. Pritok mu je reka Lint, odtok pa Limat. Ob jezeru so sadovnjaki in vinogradi, vila pri vili ter mnogo tovarn. Naš voditelj g. Rohman je v Wädensweilu brzojavno naročil prenočišča. Tu v bližini sem si ogledal uzorno posestvo kmeta Plattmana.

Na posestvu ima 550 dreves, 35 oralov zemlje, sredi travnika gospodarska poslopja, v hlevu 14 molznih krav in tri junce. Takih živalij še nisem videl. Živina je velika in krotka. Krava daje povprek 24 kg mleka. Za dve kravi mu je letos kupec ponudil 3000 K, za bika 2000 K, a mož ni hotel prodati. Konje ima težke, podobne gorenjskim. Hlev je snažen, betoniran, zraven pa zopet betoniran prostor za gnojnico, ki je pomešana z vodo, najboljšo gnojilo in poceni. Stelja pa je tu dražja od sena. Sploh je vse praktično urejeno. Švicarji so v istini vzgledni kmetovalci. Za vino se dosti ne zmenijo, pač pa imajo dosti sadnega mošta.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Noč ga je vzela. Anton Cantonio, lastnik delavce pri železniškem predoru v Hrušici, je tamošnjemu trgovcu Franku izvalil z zvitim prigrizovanjem specerijskega blaga za 190 K 50 v., potem pa s svojo rodbino ponudi pob. Obsojen je bil na 6 tednov ječe. — Konkurz je napovedal Radi konkurza je bil obsojen Ivan Koželj, 29 let star trgovec v Kamniku, na 10 dni ostrega zapora. — Rejenček u tonil. Marija Konec, posestnica in vdova v Polzdrju, je dne 25. junija dovolila rejenkama, 9 let starima dvojčkama Rezi in Cilki Salar, da smeta iti s 4letnim Antonom Skarzo horovnice nabirat. Skozi gmajno teče potok Rda; otroci so hoteli čez ta potok in je 9 let stara Rezi nesla fantka čezenj. Pri tem se je spodtaknila in padla z otrokom katerega je voda odnesla. Otrok je utonil. Marija Konec je bila obsojena na 8 dni ostrega zapora. — Redarju se protivil. V Oščiški gostilni na Savi je bila svatba. Ker je bilo navzočih mnogo ljudi, sta hotela to priliko izkoristiti Miklavž Koder in Janez Salar, tovarniška delavca, s tem, da sta vzela dve steklenici žganja, a sta bila še o pravi času po natikarici opažena, nakar jima je gospodinja odvzela obe steklenici. Ko jih je hotel običajni redar iz gostilne iztirati, sta se še temu povelju uprta. Ker je bil obsojen na 2 meseca težke ječe, Salar na 6 dni zapora.

Rusko-japonska vojska.

Obleganje Port Arturja.

Oči celega sveta so uprte sedaj na Kantunški poluotok, kjer bijeta dve armadi boji na življenje in smrt. Oblegana trdnjava ima že zapечатeno usodo, to je istina in nikdo več ne dvomi o tem, da bo Port Artur prej ali slej padel. S daj, za časa vojske, je vsakdo član generalnega štaba; kdaj so že razni prostovolni vojni strokovnjaki stavili, da pade Port Artur že julija meseca? — In marsikdo je izgubil stavo.

Včeraj smo poročali med brzojavkami, da je hrabri poveljnik ruske posadke v Port Arturju odklonil vse japonske zahteve. Za razstreljenimi utrdбами odbija hrabra ruska posadka petkrat močnejšega sovražnika. Rusi v Port Arturju so se že proslavili s svojim junaštvom, in dokler bo sploh človeška povestnica slavila junaške čine, bodo boji v Port Arturju in čini ruskih vojakov zapisani isto tako z zlatimi črkami v voji in povestnici, kakor čini njihovih prednikov, kateri so se pred pol stoletjem proslavili v Sevastopolju. S stališča človekoljubja moramo obžalovati grozno prelivanje krvi, a obenem cenimo junaštvo hrabre ruske posadke.

Vaak človekoljub pač obžaluje, da ni Steselj pustil odpeljati nevojakov iz Port Arturja, kakor je želel japonski mikado. Judovski listi vsled tega očitajo Rusom barbarizem in zaostalost. Pač je moral imeti Steselj zato važne vzroke. Ugodno bi bilo v enem oziru, da ne bi bilo nevojakov v mestu, ki pač kolikor toliko savirajo posadko in porabijo veliko živl, katera so za posadko v oblegani trdnjavi nad vse dragocena. Gotovo se je bal Steselj kake japonske svijače. Saj je znano, kako lokavi in zviti so Japonci, a znano je tudi, da v vojnih sredstvih niso izbirčni.

Grozni morajo biti boji in učinki obstreljevanja.

Zdaj bodo pa začeli Japonci streljati s kroglicami, napolnjenimi z liditom, ki ne samo ne razruši vsega, kamor pade, marveč tudi zastrupi in zasmeradi zrak; pri razpoku nastane rumena megla, ki omami za del časa vse ljudi v obližju.

Port Artur bo padel, to je gotovo, pre-daleč so Rusi in najbrže tudi še preslabe Kuropatkinove moči, da bi porazil japonske čete in oprostil portartursko posadko, a padel bo častno, tako častno, če ne še bolj, kakor je častno padel pred 50 leti Sevastopolj. — Gotovo je pa, da vojske tudi pade Port Arturja ne bo odločil. Odločilne kocke bodo padle v Mandžuriji!

London, 19. avgusta. Tukaj niso bili iznenadni po poročilu, da Steselj noče

predati trdnjave, a nerazumljivo se zdi, zakaj ni dovolil nevojakom oditi. Japonskega poslanika so Rusi zavezanimi očmi peljali h generalu. Steselj je rekel: Hočem braniti trdnjavo, dokler imam še kakšno utrdbo in kakšnega vojaka. Tudi je Steselj zapovedal streljati z vsemi topovi oburi, katero so naznanili Japonci, da naj odgovori.

Poročilo »Daily Telegrapha« so Japonci pri prodiranju proti ruskim utrdbam zadeli na podkopi, ki je eksplodiral in ubil več tisoč Japoncev.

Japonci sedaj gonijo pred seboj, kadar prodirajo, cele čede volov, da so varni pod kopov. Rusi pa te vole, če le morejo, polove in dobe na ta način svežega mesa, katerega že pomanjkuje v trdnjavi. — En vol stane v Port Arturu 150 rubljev.

O izgubi japonske baterije, dveh oddelkov konjenice in polovice pehotnega polka preteklo nedeljo smo poročali že med brzojavkami včeraj. Japonci vedno bolj obstrlejujejo mesto. V prvih treh dneh tega tedna je padlo v mesto 200 krogel. Na torek je na cesti šrapnel ubil 6 oseb.

Čifu, 19. avgusta. Z japonskim majorjem, ki je prinesel v Port Artur poziv za predajo trdnjave, je bil general Steselj v vsakem oziru jako uljuden, a je odklonil poziv. Japonski major je prosil za tridnevno premirje, da pokopljejo Japonci mrtlice, a tudi to je Steselj odklonil. Ob 10. uri dne 17. t. m. so prišli zopet boj. V Čifu došli begunci so trdno prepričani, da bo tekom 14 dni posadka dobila novih čet, katere bo poslal Kuropatkin. Japonci so na desnem krilu vzeli Rusom utrdbi številki 3 in 4.

Tokio, 19. avgusta. Obenem s pozivom, da naj Rusi predajo Port Artur Japoncem, je japonski poslanik prinesel tudi povelje cesarja Viljema nemškemu vojnemu atašeju, da naj zapusti Port Artur.

London, 19. avgusta. Iz Čifu poročajo, da so Japonci dve uri potem, ko so dobili Stesljev zanikalni odgovor, zopet prišli z navalom na Port Artur.

Čifu, 19. avgusta. Tu cenijo japonske izgube pri obleganju trdnjave, kakor tudi one pri Takušanu in na severnem delu mesta skupno na 5 tisoč mož. Granate padajo vedno v mesto, zlasti trpi staro mesto. Japonsko desno krilo je že baje prodrla do ruskega arzenala, ki je 1½ milje oddaljen od mesta.

Peterburg, 19. avgusta. »Novoje Vremja« piše, da so Japonci poslali 30.000 mož na pomoč oblegateljem Port Arturja. — Če so te čete poslali po železnici, rabijo precej časa, da pridejo tje. A s tem je armada, ki stoji nasproti Kuropatkinu, oslabilena. Če je imela prej 200.000 mož, jih ima zdaj samo še 170.000. Te pomožne čete bodo morali izpred Port Arturja vrniti mandžurski armadi. (Op. ur.: To je najbrže vzrok, da Japonci nočejo zdaj prodirati proti Kuropatkinu.) — Za prevoz 30.000 mož s topovi, konji itd. bi potrebovali Japonci 100 vlakov in 5000 vagonov. Če so v Daljnem dobili 500 vagonov, in če so jih še z Japonskega seboj pripeljali, ne morejo imeti več kot 10 vlakov. Rabili bi torej za celo prevažanje 10 dni. Prevoz se je začel 31. julija, ko je Kuropatkinova armada odstopila k črti Ančan-Anpia. Iz tega se sklepa, da je moral junaški boj Stesljev od 26. do 30. julija prizadati Japoncem toliko izgub, da so jih morali nadomestiti iz mandžurske armade.

Položaj v Mandžuriji.

Nespremenjen je položaj v Mandžuriji. Obe armadi se opazujeta, a pričetni noče nobena. Tako nekako sta si v tridesetletni vojski stali delj časa nasproti armadi Wallensteinova in Gustava Adolfa. Nobena ni hotela prijeti z bojem, ker sta se oba poveljnika bala posledic. Tudi grozno deževje zavira kretanje čet. A do spopada bo slednjič gotovo prišlo; sedanjí mir na bojišču v Mandžuriji je mir, kateri vlada v ozračju pred viharjem. In hud bo vihar, ko se spopadeta pred Ljaojanom nasprotni armadi, obe hrabri in navdušeni, pričakujoč le zmage ali poraza. To bo ena največjih bitk svetovne zgodovine, ker se bo vojskovalo pol milijona ljudi. Ta bitka bo pa tudi strahovita, ker prvič se bodo tu v velikem boju preizkusile najnovejše vojaško-tehnične iznajdbe. V boju bo stalo čez 1300 topov. Zato je pa umljivo, da oba nasprotnika edlašata in iščeta kar mogoče varnosti, pomoči in ugodnosti. Odgovornost poveljnikov je strašna...

Peterburg, 19. avgusta. Iz Ansan-tjena poročajo o jako slabem vremenu v Mandžuriji. Dežuje neprestano. Ceste so spre-menjene v dereče reke, vse zadane mestove odnaša voda. Japonci so nehali prodirati. Tu mislijo, da hiti glavna japonska moč na pomoč četam, katere oblegajo Port Artur.

Peterburg, 19. avgusta. Ruska brzojavna agentura poroča iz Mukdena: Na bojišču je vse mirno. Južno japonsko krilo se je pomaknilo nazaj proti Hai-čenu, vzhodno krilo ima do Ljaojana 27 verst. Daljava med prednjimi stražami je pet verst. Vsak dan so mali spopadi.

Berolin, 19. avg. »Lokalanseiger« poroča: Japonci se umikajo proti Čančanu. Tudi desno Kurokijevo krilo se umika. Japonci so navidezno izpremenili svoj načrt in ne prodirajo proti Mukdenu. Dežuje še vedno. Hunghuzi so streljali na vlak južno od Liaojana, en častnik je bil ranjen.

Rim, 19. avgusta. Tu trdijo, da se po poročilih Kurckijevih Kuropatkin umika proti Mukdenu. Vse je pripravljeno, da Rusi zapuste Ljaojan.

Morska bitka dne 10. avgusta.

Petrograd, 19. avg. (Ur. brz.) Po poročilih podadmirala Reitzensteina o morski bitki dne 10. avgusta so sledeče ruske ladje zapustile portartursko pristanišče: »Cesarjevič«, »Retvizan«, »Pobjeda«, »Peresvet«, »Sevastopol«, »Poltava«, »Palada«, »Askold«, »Diana« in »Novik« s torpedovkami in z bolniško ladjo »Mongolija«. Ob 9. uri zjutraj so ladje zapustile pristanišče in dobili povelje pluti proti Vladivostoku. Poroča nadalje o prvem spopadu, pri katerem je bil na »Noviku« poškodovan kotel. Rusko brodovje je prodrla japonsko, katero je pa zasledovalo ruske ladje, valed česar je bil ob 1/6. uri boj in je »Cesarjevič« z znamenji sporočil, da je knez Uhtomskij prevzel poveljstvo. Ker je poskušalo japonsko brodovje zajeti rusko je ruski admiral Reitzenstein prišel prodirati skozi japonsko vrsto. »Askoldu« je sledil »Novik« in v primerni daljavi ladji »Palada« in »Diana«. Ta nad vse trdovratni boj je trajal 20 minut. »Askold« je bil večkrat zadet, a je tudi znatno poškodoval tri japonske križarice ter je zažgal japonsko bojno ladjo »Azuma«, katere se je umaknila. »Askold« je nato s podvojenim parom odbil, ne da bi bil videl »Palado« in »Diano«. Ker je bil namen boja vsem poveljnikom znan, je imela križarica »Novik« tudi svobodne roke. Ko je napočil dan, so zapazili težke poškodbe, katere je v boju dobil »Askold«. Nemogoče bi bilo dospeti v Vladivostok, in zato je »Askold« zavozil v nevtralnno pristanišče Sangaj. Poročilo našteva dalje izgube na »Askoldu« in hvali močstvo, kakor tudi zdravnike in duhovnike valed njihove hladnokrvnosti v boju dne 10. avgusta.

London, 19. avgusta. Japonci so rešili od moštva utopljene velike križarice »Rurik« 612 Rusov, med njimi 20 častnikov in 67 podčastnikov.

London, 19. avgusta. V tej bitki so Japonci streljali s melinitnimi in liditnimi krogli. Bitko je odločilo to, da so japonske torpedovke obdale »Retvizana« od vseh strani, ko so druge ruske ladje odplule na pomoč »Cesarjeviču«. »Retvizan« se je zaletel z vso silo v sovražno vrsto, da jo prodre, a pri tem je padla nanj gosta toča japonskih strelcev, ki ga je v pravem pomenu besede vrgla iz njegovega tira. »Retvizan« je imel pripravljeno lastno mino, da se požene v zrak in potopi, ako bi ga hoteli Japonci vzeti. Ko so despele ladje v Cintav, je bil pogled nanje strašen. Pobirali so mrtlice z ladij, da jih pokopljejo, a večinoma so nabrali samo raztrgane ude, posamezne noge, rke in odtrgane glave.

Cintav, 19. avg. Ruski častniki pripovedujejo, da je z zadnjim znamenjem admiral Vitheft pred svojo smrtjo častnike spomnil carjevega povelja in jim zapovedal, da naj se na noben način ne vrnejo v Port Artur.

Vojska na morju.

Dokler ne dospe baltiško brodovje v Vzhodno Azijo, so Japonci gospodarji vzhodno-azijskega morja. Ruskega brodovja ni več, ki bi moglo z uspehom nastopiti in vzdrževati ruski ugled na morju skrajnega Orienta. Še so ruske ladje tam, a nimajo več moči in ugleda. Usoda ruskega brodovja v Vzhodni Aziji je žalostna! Mrtva sta dva hrabra poveljnika, ki sta načelovala portarturskemu vojnemu brodovju. Najboljše ladje so potopljene ali razbite! Tudi vladivostoško brodovje ni več to, kar je bilo pred svojim zadnjim porazom. Veliko srečo imata japonska admirala Togo in tudi Kamimura, kateremu so že hoteli vsled njegovih prvotnih neuspehov v Tokiu razrušiti Japonci hišo. Posledice se čutijo pri kontrabandu. Ameriški listi kar priobčujejo vesti, koliko bodo njihove ladje kontrabanda dovajale Japoncem.

Kaj namerava Kuropatkin?

Ko se je japonska armada, ki stoji nasproti Kuropatkinu, zmanjšala za 30.000 mož, je bilo pričakovati, da zdaj udari. A Kuropatkin si z največjim mirom zavaruje hrbet in vse kaže, kakor bi hotel zapustiti Ljaojan in se umakniti na Mukden. S tem bi pač Japonce zelo iznenadil, kajti toliko

mesecev so se utrjevali v prelazih in v gorah. Ako se Kuropatkin potegne nazaj, je bilo vse to delo japonsko zastoj, in iti bodo morali za njim še dalje v Mandžurijo, dokler jih tje ne spravi, kjer jih hoče imeti. Prav verjetno je, da Kuropatkin to izvrši. Kajti zdaj se ruska vojska že resno pripravlja na vojsko za drugo leto. Ruski uradni list piše tudi disto v tem smislu, da se velika vojska še ni začela, smpek se začno največji boji tedaj, ko bo Kuropatkin imel Japonce na pravem kraju. Isti list pravi, da vojske ne bodo odločile sedanje sile na bojišču, smpek da bo to storila milijonska armada. Rusi imajo torej dalekosežne načrte, za katere je treba časa in — denarja na obeh straneh.

Ruske ladje v nevtralnih pristaniščih.

Sangaj, 19. avgusta. Japonski konzul je sporočil Taotaju, da bodo Japonci vzeli ruske ladje, ako jih ne razorožijo ali pa prisilijo, da zapuste pristanišče. Carinski nadzornik je izjavil, da ruski ladje nista sposobni za na morje. »Grozovoj« bo za popravo potreboval deset dni, »Askold« pa še več. Tuji konzuli so odločeni, da branijo nevtralnno pristanišče. Taotaj je na svet carinske oblasti ruskim ladjam naznanil, da smeta ostati do 23. t. m. v pristanišču, a potem morata ali v 24 urah zapustiti pristanišče ali pa odložiti orožje. Pričakujejo kitajskih vojnih ladij.

Cintav, 19. avgusta. Strelivo štirih ruskih bojnih ladij so prenesli v nemški arzenal. Topove so storili popolnoma nerabne. Rusi so s častno besedo zagotovili, da ostanejo do konca vojske v Cintavu. Mornarji popravljajo ladje.

»Rešiteljnj«.

London, 19. avgusta. »Morning Post« poroča iz Vašingtona: Japonski poslanik je včeraj vročil državnemu tajniku Hayu japonski odgovor na ruski protest o zaplembi »Rešiteljnega«. Prepis je vročen tudi angleškemu ministrstvu za zunanje zadeve. Odgovor slove: Japonska ne bo vrnila »Rešiteljnega«. Rusija in ne Japonska je prekršila nevtralnno Kitajcev. Zasedla je kitajsko posest, da preskrbi armado z živili. V vojaške svrhe ima brzojavno postajo v Čifu, od koder dobiva posadka v Port Arturu živila. »Rešiteljnj« ni bil razorožen, imel je premog in bil v stanu zapustiti vsak trenotek pristanišče. Po boju ni iskal v Čifu zavetja, marveč je v vojaške svrhe zavozil v Čifu. Konec odgovora je še tajen, ker hoče Japonska izvedeti mnenje Zedinjenih držav in Angleške.

Rusija neče posojila.

Berolin, 19. avgusta. Iz Peterburga se poroča, da ruska vlada zanikuje vesti, kot da bi iskala posojila v Nemčiji. Rusija ima še doma dovolj denarnih virov.

Ruska topničarka utopljena.

Tokio, 19. avgusta. Neka ruska topničarka, podobna »Osvažnemu«, je zadela v višini Ljactšana v četrtek ob 8. uri zvečer na mino in se potopila.

General Stakelberg odstavljen.

Berolin, 19. avgusta. Iz Peterburga poročajo: Generalu Stakelbergu je Kuropatkin vzel poveljništvo 4. sibirskega zbora.

Baltiško brodovje.

Peterburg, 19. avgusta. Prvi oddelek baltiškega brodovja je odplul dne 13. avgusta in čaka drugega oddelka pri Harnovem nosu. Drugi oddelek čaka namreč, da se vrne veliki knez Ciril, ki pride 3. septembra.

Cenzura.

Tokio, 19. avgusta. Vojna poročila zadnji čas cenzura najstrežje pregleduje, ker ne pusti nobenega izdajstva vojnih tajnosti. Dva lista sta zaradi prenatčenih poročil zatrta. Drugi listi imajo včasih po cele kolone zamazane s črnico od japonskih uradov. (Op. ur. Torej nasprotno kakor pri nas: Kadar nas konfiscirajo, izidemo beli!)

Mnenje v Peterburgu.

Peterburg, 19. avgusta. V Peterburgu so zaradi poročil z bojišča jako pobiti. To se pozna že na borzi. »Novoja Vremja« pripravlja prebivalstvo na padeč Port Arturja.

Vladivostoško brodovje.

Petrograd, 19. avgusta. Admiral Aleksejev poroča o bju vladivostoškega brodovja dne 14. t. m. sledeče: Dne 14. t. m. so vladivostoške ladje »Rosija«, »Gromchoj« in »Rurik« ob Fuzanu zadeli na veliko številne japonske brodovje. Boj je bil hud. Ker je bilo poškodovano krmilo na »Ruriku«, ladja ni mogla slediti ostalima ladjama, ki sta pobegnili proti Vladivostoku. V peturnem boju sta bili tudi ladji »Rosija« in »Gromchoj« poškodovani. »Rosija« ima v črti pod vodo 11, »Gromchoj« 6 poškodb. Več kot polovica častnikov in 25% moštva je padlo. Poročilo hvali srčnost in hladnokrvnost častnikov in moštva.

Japonska rušila torpedovk v Čifu.

Čifu, 19. avgusta. Dva japonska rušila torpedovk sta došla v Čifu. Pet jih stoji pred pristaniščem.

Ogrska zbornica.

Ogrska zbornica je imela včeraj ob 12 uri sejo, v kateri je podpredsednik Feilitach naznanil, da je od nje v sprejete predloge odobrila tudi magnatska zbornica v seji 17. t. m. Sklepe predlože kralju v potrjenje. Zapisnik je bil odobren in seja zaključena.

Demonstracije v Opavi.

Razburjeni zborovalci se tudi zvečer še niso pomirili. Mnogoča je Gosposko ulico takorekoč oblegala. Dasiravno je močno deževalo, vendar demonstracije niso nehali izražati svojo nevoljo nad Nemcem sovražno (!) vlado. Aretiranih je bilo 6 oseb. Sele proti polnoči je nastal popoln mir.

Mednarodni shod socialistov v Amsterdamu.

Na shodu je 434 socialistno demokratičnih poslancev, 69 jih je iz Nemčije. V nedeljo popoldne je bil velik shod. Govorili so štirje govorniki. Bebel je govoril pod rdečo zastavo o omejitvi volilne pravice v Nemčiji in izjavil, da socialisti demokratje ne bodo trpeli omejitve volilne pravice.

Adler in Vandervelde pogorela.

Komisija na mednarodnem socialističnem shodu v Amsterdamu je odklonila s 24 glasovi proti 16 resolucijo dr. Adlerja in Vandervelda o socialno-demokratični taktiki in odobrila resolucijo, katere je bila svoj čas sprejeta v Druždanih. Zastopala sta jo Kautsky in Bebel. Resolucija slove: Politično moč bo socialna demokracija priborila le z odločnim razrednim bojem. Socialna demokracija ne more, ako hoče ostati zvesta svojim načelom, nikdar popustiti meščanski družbi. S tem bi socialna demokracija zatajila svoja načela.

Z Balkana.

Vsi poslaniki vztrajajo pri zahtevi, da se pomnoži število tujih orožniških častnikov. Hilmi paša je pozval načelnike vstajskih čet v Spodnjem Dibru, da naj ustavijo boje, sicer bo proti njim nastopil z vojaško silo. — Dne 17. t. m. so praznovali v Zofiji obletnico nastopa vlade kneza Ferdinanda. Pri pojedini je minister notranjih zadev povdarjal, kako je Bolgarija napredovala v političnem, gospodarskem in vojaškem oziru, kar vlada knez Ferdinand ker je ta neumorno delaven. V Solunu so mnenja, da bo turška vlada ugodila zahtevi Rusije in Avstro-Ogrske glede pomnožitve inozemskih orožniških častnikov v Makedoniji, dasiravno Anglija baje tej zahtevi nasprotuje. Srbi so radi tega zelo razburjeni ter strastno agitirajo proti Avstriji. Hilmi-paša je dobil od nekega srbskega voditelja spomenico, v kateri trdi, da je sumljivo, zakaj proglašava Avstrija ravno Albanec, na katere se je preje vedno opirala, kot oviro vsakega reformatorskega delovanja. Zato bi bilo koristno, da se Albanci in Srbi združijo ter združeni nastopijo proti Avstriji. In res postaja položaj v Makedoniji vsak dan bolj kritičen. Organizovali sta se namreč dve novi arnavskoturški četi, ki napadeta kristjane. Velika nad 500 mož broječa arnavska tolpa, katere voditelji so doma iz vasij Mareovo, Lecnevo in Nikotorovo, razgraja posebno grozovito. Dosedaj je pokradla prebivalcem že do 5000 glav živine. Neka druga četa je vdrla v Lazarjevo polje, odpeljala nekega imovitega posestnika ter zahteva 2000 turških lir odkupnine. Tudi v drugih okrajih je mnogo čet, ki skušajo s silo preprečiti uvajanje reform. Hilmi-paša je izdal ukaz na vse makedonske valije, naj vsakega, katerega zasačijo pri kakem dinamičnem napadu, takoj obsodijo in ustrelje. — Cesar Franc Josip je na pozdrav črnogorskega kneza Nikolaja ob otvoritvi Marconijeve brzojavne postaje v Antivaru izrazil upanje, da ostanejo razmere med obema državama prijateljske. Črnogorska vedno bolj napreduje v kulturnem in gospodarskem oziru. Tudi kmetijstvo in trgovina napreduje. Le to obžaluje vladar, da se Crnogora vedno bolj s trgovino približuje Italiji. Vendar pa upa, da se bo sčasoma tudi to izpremenilo in bo Crnogora sklenila z Avstrijo trgovsko pogodbo. Za to se posebno trudi dalmatinski poslanec dvorni svetnik pl. Vuković.

Bolgarski vojni minister zahteva od so-branja izredni kredit 20 milijonov frankov za novo oboroženje, preuredbo 54 baterij in pomnožitev konj.

Plehvejev morilec.

Morilec Plehvejev se imenuje Sazano v. Njegov oče je lesni trgovec v saratovskem okrožju in je bil preje dijak v Moskvi. Sikorski, kateri je v Nevo vrgel bombo, je bil sokriv pri napadu. — O Braunsteinu, katerega imajo tudi

zaprtga, trdijo da ni skriv napada, akoravno je politično jako kompromitiran.

Nov politični umor na Ruskem.

V Karu so ustrčili na spreobrodu orožniškega upravnega častnika Grozdova. Morilec je pobegnil. Uvedli so obširno preiskavo.

Angleži v Tibetu.

Zadnja poročila iz Tibeta kažejo, da je tamosnja angleška armada v stiski. Tibetanci se z Angleži nočejo pogajati, na drugi strani pa Angležem skrivajo živež. Zato je general Macdonald zapretil samostanu Paipun, da si s silo vzame živež, ako mu ga ne prodajo, ter zasede vse samostane in tudi palačo Dalaj Lame. Začetkom prihodnjega meseca začne že snežiti v gorskih prelazih, in Tibetanci upajo, da se Angleži umaknejo pred zimo. Tudi dopisnik lista "Times" poroča iz Lhasse, da utegnejo pozimi Angleži biti v stiski zaradi živeža.

Protijudovski izgrediva na Ruskem.

V Ostrovici na Ruskem so predvečerjem napadli juče.

Novo vojno pristanišče.

Zedinjene ameriške države bodo ustanovile pri Panami veliko vojno pristanišče.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Program italijanske krščanske demokracije.

«Slov. Narod» je krščansko demokracijo že tolikokrat uničil, da je res čudno, če še kaj o nji slišimo. O italijanski krščanski demokraciji je poročal ljubeznivo, da ji je »papež vrat zavil«. Tako človekoljubno je poročala tudi »Soča«. Liberalci so res tako neumni, da bo papež njim na ljubo uničil katoliška društva. A v žalost liberalcem je voditelj krščanske demokracije italijanske, Medolego Albani, v svojem programu naštel sledeče stvari: »Pomnožiti se morajo ljudska društva, zlasti poljedelske in delavske kreditne in hranilne zadrage, ljudske pisarne in delavska tajništva, strokovna društva, društva za vzajemno pomoč, kooperativne zadrage itd. Krščanska demokracija bo organizirala najširše ljudske sloje v takih društvih.« Program je kratek in ga je papež pohvalil in rekel, da je to delovanje v smislu Svete stolice. To delovanje je pa tudi ravno isto, katero so si Slovenci zahtevali na drugem slovenskem katoliškem shodu. Liberalci se bodo menda sčasom vendar naveličali, svetega očeta staviti v nasprotje s katoličani, ki delujejo v soglasju z njegovimi nameni za probujenje in organiziranje revnejših ljudskih slojev.

Kaj vse liberalci vedo! Kako »zavedni« ljudje vodijo sedaj liberalno stranko, je pokazal »Slov. Narod«, ki je zapored, eno za drugo, priobčil v četrtek sledeči dve novice: Prva: »Kardinal Vanutelli je svoj čas rekel: Po načelih katoliške cerkve je Avstrija obsojena, da se razbije«. Mi res ne vemo, kdaj je kardinal Vanutelli to rekel. Tudi je »Narod« to zapisal preveč nedoločno, ker sta dva kardinala Vanutellija, Vincenc in Serafin. Kateri je to rekel, in kdaj? Vsekako morajo biti liberalci torej prepričani, da v Rimu hočejo Avstrijo razbiti. A 13 vrstic nižje pravi druga notica: »Kongregacija obredov v Rimu gre brez dvoma rada na roke politikivlekatoliške Avstrije«. Kako se da to združiti, to je nam nekaj neumljivega. Človek mora imeti liberalno glavo, da to dvoje verjame.

»Popotnik« popisuje v zadnji številki slovensko ljudstvo kot silno barbarsko, neumno, nesnažno, neprijazno itd. Mi ga opozarjamo, da naj take levite bere svojemu kolegu »Udit. Tovarišu«, ker ta je bolj neumen in sirov, kakor vsak drvar, in bilo bi zastoj, od takih ljudi pričakovati posebne kulture.

Osebnostne premembe v ljubljanski škofiji. Premošeni so naslednji škof. kapelani: Janez Debevec iz Vipave v Kranj, Frančišek Skulj iz Koprivnika pri Kočevju v Stari log, Janez Mausser iz Starega loga kot župni upravitelj v Polom, Janez Pelc iz Kočevske Reke kot ekspozit v Zlihovo, Frančišek Majdič iz Mirne peči v Polhove Gradca, Jakob Klein, dienski iz Polhovega Gradca v Mirni peči. — Namešeni so kot kapelani naslednji gg. semeniški duhovniki: Pavel Zajc v Pla-

nini pri Rekeku, Frančišek Zajc v Koprivniku na Kočevskem, Ivan Perko v Šmarjeti. — Namešena sta kot kapelana gg. novomašnika: Matej Sušelj v Vipavi, Alojzij Perz v Kočevski Reki. — Č. gosp. Janez Godec je nameščen kot ekspozit v Konjšici.

Požarna bramba slovenska. Nemški listi so zelo nezadovoljni, da so slovenski gasilci v Postojni sklenili, da se odcepijo od nemške državne zveze in osnujejo svojo lastno zvezo. »Tagespost« piše, da bodo imeli Slovenci od tega veliko škodo. A mi ne vidimo nobene nevarnosti za tako škodo; ravno nasprotno upamo, da se bo slovensko gasilstvo samostojno še bolj razvilo.

Planinski muzej v Ljubljani. V turistovskih vrstah se je izrekla misel, da bi se v Ljubljani ustanovil planinski muzej. To je srečna misel, in mi bi želeli, da se kmalu izvrši. Ali ne bi kazalo, da se v deželni muzej naredi planinski oddelek? Tam je že več slik naših planin, tudi velik relief triglavskega pogorja, ki ga vsak obiskovalec »Rudolfina« z zanimanjem občuduje. Ako bi vodstvo deželnega muzeja — če ima naš deželni muzej sploh kako vodstvo — stopilo v dogovor s planinarji, bi se v Ljubljani z lahkoto in z ne velikimi stroški naredil res krasen in poučen muzej. Na delo!

Nesreča na Zaplati. Na Zaplati se je ponesrečil 18. t. m. kmet Primož Fendé, po domače Pintar iz Brega pri Predvdvoru. Imenovanega dne je visoko v gori kosil z dvema tovarišema do trde noči. Prenočiti so nameravali kar v kopicah; ker je pa okoli 9. ure začelo dežiti, so se odpravili v kočjo na Srednjem vrhu. V temi in dežju so srečno prišli skoro do kočje, naenkrat zagleda njegov tovariš, kako da se vali skala navzdol in za skalo Pintar. Pomagati mu ni mogel. Valil se je po gladkih, toda ne posebno strmih skalah in gradah, kjer sicer ni nobene nevarnosti, kakih 200 m daleč. Eden izmed preostalih je ostal pri ponesrečencu, drugi je šel iskat ljudi v kočjo pod Hudičevim gozdom. Ob silni nevihti so prenesli ponesrečenca v kočjo. Zjutraj na vse zgodaj ga je prišel previditi predvdvorski g. župnik Jereb, ki se ni ustrašil truda in ob hudem dežju plezal visoko v goro. Pozneje so ponesrečenca na vejah izvlekli v dolino in ga prepeljali na dom, kjer je v par minutah umrl. Zapušča 7 nedoraslih otrok.

Darilo. Fr. Kržišnik v Kostanjevici je dne 23. junija rešil iz vode Al. Grudna, dne 22. jul. pa Jos. Tercelj iz Savelj Marijo Selan iz ognja; dobila sta od deželne vlade po K 5250.

Novo šole nameravajo graditi na Primskovem, v Javorju in na Stangi. Dne 24. in 25. t. m. bodo komisijski ogledi.

Premeščen je nač. učitelj Josip Zbanič iz Koč. Reke v Dol. Zlihovo; kot pomožni učitelj v Starem logu je nameščen I. Eppich.

Ogenj Dne 18. t. m. je pogorela hiša Jos. Javnikarja v Lukovku pri Trebnjem. Škoda je do 1800 K.

Pasite na otroke. Dne 13. t. m. je v Mniški vasi pri Toplicah padel triletni otrok M. Goršeta v gnojnico ter drugi dan umrl.

Prijeli so orožniki dne 16. t. m. v Guberju pri Mokronogu prišiljenca Antona Murna, ki je ušel z dela pri Košani.

Udeležencem sadne razstave v Radovljici na znanje. Kdor želi razstaviti in hoče dobiti lep prostor, naj hiti, da se prijavi! Razstava se odpre 17. prihodnjega meseca. Ako je komu nerodno, posluži se zgasilne pole, pa naj priglasi svojo udeležbo enostavno z navadnim pismom ali po dopisnici. Sadje in drugo naj se pošlje po pošti. Pri tem si ni treba delati preveč skrbi, odbor je poskrbel, da bode na razstavi vse strokovnjaško urejeno. — Ker se je izvedelo, da si nekateri ljudje prizadevajo, da bi sadje rejce odvrgli od razstave, češ, da letos ni lepega sadja itd., so vsi domači, osobito gorenjski sadjarji prošeni, naj se ne dajo begati po nikomur, ki bi hotel delovati proti temu prekoristnemu podjetju. Lepega sadja se letos vkljub suši in toči dobi dovolj. Ako pa je kateri sad tudi malo pikast, ne stori nič, saj je razstava v prvi vrsti poučna naprava. Komur je osobito do tega, da bode za svojo pridnost odlikovan, naj pošlje svoje, seveda kar najmožneje lepe pridelke. Pripomniti je še, da se bode gorenjska sadna razstava povsem razlikovala od ravno letos se vršee svetovne sadne izložbe v Düsseldorfu na Nemškem. Dočim bode ona razstava bolj svetovni sadni semenj, bode gorenjska sadna razstava veleznanimiva zbirka vsega, kar spada k sadjarstvu in njega industriji. Kdor bo odlikovan na gorenjski sadni razstavi — in nadejati se je, da jih bode obilo — bode smel na to odlikovanje biti enako ali še bolj ponosen,

kakor pa če bi dobil odliko na sadnem sejmu v Düsseldorfu.

Pretep. Pretekli teden so se sopes delavci karavanskega predora stopili. Med njimi se je s kolom najbolj postavil Makedonec Ivan Atanas iz Globočice, okraj Palanka v Makedoniji. Atanas je udaril svojega sodelavca s kolom po glavi, da se je slednji onesveščen zgrudil na tla. Mislil jo je porisati, a orožniki so ga še pravočasno zasledili in aretirali. Izročili so ga c. kr. okrajni sodniji v Radovljici.

Utonil. Iz Boh. Bistrice: V pone. deljek se je šel neki italijanski delavec razgret kopat v Savo pri Brodu. Komaj je skočil v vodo, izgubil je vso moč in v kratkem ga potegnejo mrtvega iz vode. Star je bil šele 21 let.

Odbor društva »Vesna« javlja vsem slovenskim umetnikom, ki se namera vajo udeležiti jugoslovanske umetniške razstave v Beogradu, da so zastopniki belgradskega spediterja Dordje Mostića sledeči: Za Dunaj Schüller Bandi, I., Schillinggasse 3. Telef. 3076; za Zagreb W. Schwarz Samostanske ulice 1; za Monako W. W. Kunst, Mobilientransport, Telef. 8175; za Gradec Biedel in Schrott; za Ljubljano R. Ransinger.

Na Smarni gori je bilo v torek nad 500 mož in mladeničev iz kamniške dekanije. Vodil je procesijo v spremstvu 20 duhovnikov prečastiti g. dekan Iv. Lavrenčič in govor je prevzel č. g. župnik Val. Bernik. Cerkveno petje je vodil g. Heybal. Peli so Nedvedovo mašo in zunaj pred lipo več narodnih pesmi. Mladeničem je kamniški zbor zelo ugajal. Imeli smo krasno vreme.

Tvrde, ki imajo kupčijske zveze v Ruščuku, dobe v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani važno poročilo.

Strelo. Dne 18. t. m. zvečer je tresčilo v Brinjarjev kozolec blizu Cerknice. Pogorelo je pet kozolcev. Gasilci so ogenj omejili. Pogoreli so po večini zavarovani.

Za napredek domače obrti. Izpod Stola nam piše rodoljub: Med malim številom gorenjskih domačih obrtnikov je nastala misel, če bi ne bilo dobro, prihodnje leto prirediti razstavo obrtniških izdelkov naših gorenjskih obrtnikov. Da bi taka razstava zelo pospešila napredek domačega obrtništva, se samo po sebi razume. Ker pa že grade v Radovljici posebno stavbo za sadno razstavo, bila bi ta lepa stavba kakor nalaga za razstavo obrtniških izdelkov Gorenjske. Tu bi lahko vsak domač obrtnik pokazal, kaj zna in koliko bi še moral napredovati.

Naglica ni dobra. Brzobjavka z Reke do Smarja je potrebovala samo 17 ur in eno četrtino. Gotovo se je morala zadeti v kak drog.

V Kamniku se je pela v četrtek o rojstnem dnevu cesarja v mestni nadžupni cerkvi instrumentalna maša: »Missa s. Ceciliae« od Ad. Kaim s. V posebni prijaznosti sta nas prijetno iznenadila s svojim sodelovanjem slavni glasbenik g. dr. Josip Čerin z Dunaja in njegova gospa soproga. Pevski zbor in orkester sta vrlo dobro rešila svojo nalogo; g. Pavlin je krasno pel bariton solo.

Karavanški predor. Vedno bližje je čas, ko bo prebit karavanški predor. Dne 5. t. m. so imeli še 1030 metrov repredortega in ker predor vsak dan do 9 metrov, bo predor, ako se ne pokažejo kake nove težkoče, dovršen v začetku decembra. Predor bo dolg 7969 metrov. Na severni strani so imeli izkopanega 5 t. m. 4152 metrov. Na kranjski strani je delo mnogo zavirala voda, katero sedaj odstranjujejo z električno sesalko. Na severu so še 170 metrov oddaljeni od deželne meje, do katere bodo prišli okoli 10. septembra. Tudi obzidanje predora tako napreduje, da bo železnica lahko odprta že v jeseni 1905.

Iz Senožet. Mirozov so priredili vojaški 87 pešolke, ki so tukaj na vojaških vajah, na predvečer cesarjevega rojstnega dne. Pa glej zavednega očeta župana! Niti oklicati ni dal, da bi ljudstvo razsvetlilo hiše, kakor je navada. Tako smo doživeli presenečenje, da je bil — če izvzamemo eno hišo — trg skoro temen. Priča kovalci smo, da bo vsaj oče župan razsvetlil svojo hišo, pa razven ene luči nismo na njegovih oknih opazili nič svetlega. — Ma šonaprostem so imeli vojaški na cesarjev rojstni dan na nekem griču blizu farne cerkve. Lepo je bilo videti po Senožetah za službo božjo pripravljeni vojaški šotor. Sila ljudstva se je zbrala k tej zahvalni sv. maši. Žal, da je senožetški župan Garsarolli z občinskimi svetniki zopet pokazal svoj patrijotizem. Kakor ga še nikdar, odkar je župan, nismo videli pri kaki javni službi božji, tako ga tudi sedaj nismo opazili pri tej dinastični službi božji.

Velika nesreča. Iz St. Petra se nam piše: Danes se je pripetila pri nas velika nesreča. Gosp. Medica Matej je izročil v popravo vodnjak pri svoji novi parni pili. Trije delavci so šli prepogumno na to nevarno delo. Naenkrat se zruši stari zid nad njimi in jih podsuje. Mlajši, ki je poškodovan na glavi in roki, je prišel sam iz

vodnjaka. Druga dva sta bila pa v pravem pomenu besede živa pokopana pod kamenjem. Grozovito sta klicala v obupnem položaju na pomoč. Do enega se nam je posrečilo kmalu dospeti. Prevideli smo ga z vsem. Tretji pa je bil prav na dnu pod lesenim odrom za nogo pritisnjen in sključen dež štiri ure. Pretresljiv je bil prizor, ko smo mu morali dopovedati, da poderemo na njega še kos zidu, ker drugače ni bilo reševanje varno. S težavo smo ga za silo pomirili. Ko je pa na ves glas molil živ v grobu očitno spoved, je prejel z vrha doli odvezo in se priporočil Jezusu in Mariji. Potem je vnovič zagromelo po drugem odru kamenje nad njim. Takoj se je prišlo odkopavanje pod vodstvom g. Ropasa iz Šiške, kateri uprav sedaj tu napravlja vodnjake raznim strankam. Njemu gre gotovo priznanje, da je dobil ponesrečenec primerno tako hitro pomoč. Od 9 ure dopoldne do blizu 2. ure popoldne so bili vsi v vodnjaku v vodni nevarnosti za življenje. Ko so izžagali ponesrečenca eno nogo iz raznega lesovja, prišel je sam popolnoma nepoškodovan iz grozne ječe očitno trdeč: »Moliti se mora in Marija mi je pomagala«. G. dr. Eržen je takoj preskrbel vso zdravniško pomoč. Vse pa je navdajalo veliko veselje, da so vsi trije ostali v toliki nevarnosti živi. Upamo, da kmalu vsi trije okrevaljo in se podajo na svoje delo iz bolnišnice v Postojni.

Krščanski križ. »socialni zvezi« je na novo pristopilo k. s. izobrazovalno društvo v Boštanj ob Savi. — Poročilo za »društveni koledarček« je poslalo nadalje: 7. delavsko bralno društvo v Zagorju ob Savi. — Lepo prosimo ostala društva, naj se podvzajo z dopisiljavijo poročil oziroma vrnitvijo poslanih dopisnic.

Roparski napad V trebanjskem okraju blizu St. Ruperta je neznan človek napadel delavko Uršulo Oreščak, doma iz St. Ruperta, ko se je vračala domov. Neznane je delavko vrgel na tla in jo oropal, potem jo je pa še natpel, da je morala iti v bolnico. Orožniki še niso prišli na sled napadalcu.

Iz Trsta se poroča: Zadnji dogodki so prestrašili uradne kroge. Zato so vse storili, da preprečijo mogoče izgrede povodom cesarjevega rojstnega dne. Na predvečer je prišla v Trst vsa eskadra, ki je na vajah, iz Sežane pa so 97. pešpolk odposlali na Opčino in Bazovico, da imajo v sili takoj vojaško pomoč pri rokah. Okoli 30 malih irredentovcev je policija zaradi zadnjih populčnih nemirov obsodila na zapor. Ti so se pritožili na ces. namestništvo, katero pa je pritožbo odbilo. V sredo so morali vsi v zapor na 12 ur, in take je policija preprečila mogoče izgrede. Pa tudi »patrijote« so morali opustiti vsako demonstracijo. Na predvečer ces. rojstnega dne so bila mnoga poslopja razsvetljena. Nemirov ni bilo.

Hmeljska letina v Savinjski dolini letos dobro kaže in cene hmelju so prav visoke. Cena za kg. je že nad 4 krone in se utegne še zvišati.

Povodenj. O povodnji, ki je na Koroškem pretrgala železniško zvezo, se še poroča: Pri Malburgetu stoji že dva dni osebni vlak št. 915 na tiru in ne more naprej, ne nazaj. Potniki so vsi nepoškodovani in so odšli. Tudi vlak ni poškodovan, le železniški tir je na štirih krajih pretrgan na progi Malburget-Luznice.

S Save pri Jesenicah se nam piše: Razmere pri nas postajajo vedno bolj čudne. Tako neki gostilničar odgovarja slovenskim gostom jako odurno, še drznejše njegova postrežnica. To dejanje pač ne vabi slovenskih gostov.

Iz Starega trga pri Ložu se nam piše: Dne 13. t. m. ste poročali, da je neki Germ iz Loža, ubil svojo teto, ko ga je ona v spremstvu dveh drugih sorodnikov napadla na potu iz krčme idočega proti domu. Germ je bil nato aretiran in odpeljan v zapor. Koliko je na tem resnice? Samo to-le: Germ je bil res dne 24. julija zvečer aretiran v Ložu radi javnega nasilstva, a ne radi uboja, ker ubil ni nikogar, najmanj pa svojo teto, ker menda sploh nobene več nima. Njegovega zopora je torej krivo poulično razgrajanje, ne pa uboj! Dalje ni res, da bi bili fantje, ki so se stopili skupaj pili v Ložu; res je le, da je Martinčič pil v Starem trgu 24. julija do večera, nato se vračal skozi Vrh-jezera domov. Tu je dobil dva fanta, ki sta se pod hrško sedeč hladila, in enega ismed teh dveh je brez povoda sunil z nožem. Vse druge je neresnično. Martinčič je še sojen, dobil je 6 mesecev zopora. Doma je z Otoka sredi Cerkniškega jezera.

Vojaške vesti. Na lastno prošnjo je dobil daljši dopust poveljnik 65. pehotne brigade generalni major Mauss. Na njegovo mesto je imenovan polkovnik Viljem Wachsmann, poveljnik pešpolka št. 33. Poročnikom je bil z 18. t. m. imenovan gonec tretjega letnika terezijanske vojaške akademije Frančišek Janša, pri bosansko-hercegovskem pešpolku št. 4. (Namestniki računovodij). S 1. januarjem l. 1905

bodo ustanovili 120 mest za namestnike računovodij. Namestnike častniških računovodij bo imenovalo vojno ministrstvo in one račununske podčastnike, kateri so naredili izpite iz računovodstva, ako služijo aktivno in so sposobni.

— **Zdravišče Bled.** Letoviški list zdravišča Bled v 9 številki objavlja imena gostov od 6 do 13. t. m. Število strank se je pomnožilo od 1205 na 1322, število oseb od 2061 na 2255.

— **Promet na progi Ukve - Pontabelfj** je bil včeraj za splošni promet zopet utvoren.

— **Sadna razstava v Radovljici.** Jutri 21. t. m. ob 2 uri popoldne se bo vrnil v areni razstavnega poslopja v Radovljici shod sadjarjev. Na tem sestanku se bo volil pomnoženi odbor, obstoječ iz odličnih gospodarjev in strokovnjakov sadjarstva naše Gorenjske, ki bodo imeli nalogo, nadzorovati notranjo uredbo razstave, razpisovati pri razdelitvi odlikovanj, reprezentovati razstavo pri otvoritvi itd. Pripravljalni odbor je že razposlal tozadevne okrožnice ter so povabljeni uljudno prošni, da se tega važnega sestanka polnostovilno udeležijo.

— **Izdelovalci vrtnega orodja,** žičnih vrtnih ograj, domačih sadnih stakalnic in sploh vsega, kar spada k domači sadjarjski industriji, naj blagovito svoje izdelke razstavijo na sadni razstavi v Radovljici! Prijave se pošiljajo pripravljalnemu odboru sadne razstave v Radovljici.

— **Sadnim trgovcem** se od pripravljavnega odbora sadne razstave v Radovljici daje na znanje, da bodo na razstavi imeli dovolj prilike ogledati si gorenjsko sadje in se dogovarjati s sadjarji glede sadne kupčije. Naj gotovo pridejo k razstavi!

— **Aretilali** so na Hrušici miner j Josipa Milinkoviča iz Klanca, okraj Gospič na Hrvaškem, radi javne nasilnosti in težke telesne poškodbe. Pretekli teden so popivali Hrvate, kateri delajo pri karavanskem predoru, v neki gostilni na Hrušici. Med seboj so se malo sporekli in drug je začel drugemu zabavljati. Najbolj je razgrajal gori imenovani Milko, kateri je vzel kol ter začel mahati po svojih prijateljih, da jih je več izmed njih težko ranil. Ko so poslali po orožnike, je Milinković začel kleti in psovati došle orožnike. Zoperstavil se jim je tudi, ter je nameril jednemu s kolom. Vedel se je tako nasilno, da je moral orožnik uporabiti orožje ter ga vbosti v stegno. Izročili so ga c. kr. okrajni sodniji v Kranjski gori. — **Aretilali** so v Kranju dimnikarja Antona Zebreta radi tatvine. Žebre je še v policijskem listu iz l. 1902 zasledovan radi tatvine, katero je baje izvršil v Kranju in v Ljubljani. Čudno je, da ga niso preje zasledili, ko vendar že dalje časa prebiva v Kranju. Izročili so ga c. kr. okrajni sodniji v Kranju.

Ljubljanske novice.

Krščansko-socialna zveza v Ljubljani opozarja še enkrat na izlet v Miren (Goriško). Slov. kršč. socialna zveza v Ljubljani se desetletnice ondodnega »Slov. kat. delavskega društva« udeležijo z zastavo. Kdor se želi udeležiti izleta, naj to blagovolinaznaniti gg. Luki Smolnikarju, Ivanu Jakopiču ali pa Josipu Sedmaku, ženske pa gospej Manfredo. Prosimo tudi zvezinadruštva, naj se udeležijo slavlja bratskega nam društva.

Ivan Štefe in Franja dr. Tavčarjeva. »Slovenski Narod« je priobčil sledečo notico: Katoliški shod bo v Reznu (Regensburgu) na Nemškem. Klerikalizmu je brezdomovinski in zato se udeležijo tega nemškega shoda tudi kranjski klerikalci po posebnem odposlancu. Kardinal Vanutelli je svoj čas rekel: Po načrtih katoliške cerkve je Avstrija obsojena, da se razbije. Kranjski klerikalci računa jo že zdaj s tem in se prilizujejo katol. Prusom. »Odgovorni urednik, »Narodov« dr. Ivan Tavčar najbrže ne ve, da je Rezen na Bavarskem, ne pa na Pruskem in da so Bavarci jako ostri nasprotniki Prusov. Tega mu ne zamerimo, ker on še marsikaj drugega tudi ne ve. Gosp. Štefe je šel v Rezen, da bo videl, kako se prirejajo taki veliki shodi. Ko bi bili šli ljubljanski »Sokolci« v tako šolo, ne bi bilo tako slabo aranžirano pri sokolskem zletu! A zakaj je pa dr. Tavčar molčal takrat, ko je gospa Franja poslala svojo fotografijo v srce Prusije, naravnost v Berlin na mednarodni ženski shod! Tam so poleg Nemk, Angležinj i. t. d. zlasti Judinje razlagale svojo modrost, in »Slovan« (!) se je tako daleč spozabil, da je na vse pretege slavil to zborovanje. Mi smo o tem molčali, ker se nam je zdelo premalo važno. A zdaj pač moramo tudi mi poročati: »Mednarodni shod« je bil v Berlinu na Pruskem. Liberalizem je brezdomovinski in zato so se udeležili tega pruskega shoda tudi kranjski liberalci po po-

sebnem odposlancu in liberalke z določiljavijo svojih fotografij. Framasonski loža je svoj čas izjavila: Po načrtih pruskega liberalizma je Avstrija obsojena, da se razbije. Kranjski liberalci s tem računajo že zdaj in se prilizujejo Prusom in Prusijam.

Tat in njegova družica. Tukajšnja policija je zasledila nevarnega tatu po imenu Aleksandra Kavčiča, redom Dunajčana, po poklicu mizarja, kateri je več strank okradel in ogoljufal. Pomagala mu je pri tem njegova znanka delavka Ema Šavs, doma iz Ljubna na Štajerskem. Kavčič je kradel, a Šavs je ukradene stvari spravljala in potem prodajala. Hodila je tudi večkrat z njim ter je stala na straži, ko je Kavčič kradel. Izročili so obadva c. kr. deželni sodniji.

Zanemarjen park. Parki so draga naprava in zato bi bilo treba jih varovati. Na Ambroževem trgu pa nasadi po ulični drhali in pobalinih mnogo trpe, smrad je pa po grmičevju tak, da človek ne sme v bližje sesti. Menda se zbira ondi ob večerih cvet samega polanskega in bližnjega barabstva. Na ta »kras« mesta opozarjamo policijo pa mestnega vrtnarja.

Operni zbor slovenskega gledališča. Gg. pevke in pevci, ki hočejo v letošnji sezoni zopet sodelovati ali pa na novo pristopiti k zboru slovenske opere, oglašajo naj se še ta kora tega meseca pri društvem blaginiku g. Fr. Rozmanu, Volfove ulice št. 10, II. nadstropje.

Tatvina pri Čaku. Danes ponoči je sollicitator pri g. dr. Hudniku, Oroslav Verčič, v gostilni pri Čaku, Radeckega cesta št. 12 zaspal. Med spanjem mu je pa neka oseba ukradla iz žepa dva bankovca po 100 kron. Enega je zataknila za omaro, katerega so že našli, a o drugem bankovcu ni ne duha ne sluha. Tatvine sumljiva je brezposelna natararica A. P., ki pa pravi, da ona ni izvršila tatvine.

Koncerti društvene godbe vrši se danes zvečer na vrtu hotela »Ilirija«. Člani so prosti, nečlani plačajo 40 vin. Začetek ob 8 uri zvečer.

V hotelu »Ilirija« je bilo 16. t. m. šest, in 17. t. m. devet tujcev.

Napad na Karolinski zemlji. Včeraj zvečer so neznani fantalini napadli Luko Zajca na Karolinski zemlji, kjer se je sprehajal v družbi nekega tovariša. Zajc je ranjen pod očesom.

V bolnico so prepeljali nekega Jožefa Mozetiča iz St. Martina na Goriškem. Našli so ga težko ranjenega ležati pri Kilovčah na Krasu in ga po železnici prepeljali v ljubljansko bolnico.

V nedeljo 21. avgusta v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo »Kunibert« zl. Pankrac Rampis, graduale »Dispersit« A. Foerster, ofertorij »Gloria et honore« Utto Kornmüller.

Na Hrušico se je včeraj odpeljalo 25 Hrvatov in danes se je peljalo 25 Mažarov s Hrušice domov na Mažarsko.

Izseljevanje. Čez Trst v Ameriko se je danes opoldne odpeljal 1 izseljenec.

C. kr. deželni plačilni urad na cesarja Josipa trgu št. 1 v Ljubljani bo dne 24., 25. in 26. t. m. zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov strankam zaprt.

Domači domobranski polk št. 27 je odšel včeraj ob 11. uri zvečer ponoči na Rakek, kjer je bilo nekaj odмора, in od tam v Begunje, kjer so se vršile strelne vaje. Danes popoldne se je povrnil polk zopet v Ljubljano.

Zaročil se je gimnazijski učitelj g. dr. Lončar s poštno upraviteljico gđo. Angelo Beifuss.

Glas iz občinstva. Dobili smo pritožbo iz Kolesijske ulice. Akoprem so ob tej cesti nove hiše, občina za razsvetljavo ne preskrbi nišesar. Na pritožbo se ji niti ne zdi vredno odgovoriti. To pač ni umestno, ker morajo pozni kopalci v temi hoditi v Ljubljano. — Trpi vsled tega tudi obisk mestne kopelji v Kolesiji.

Trafika na južnem kolodvoru. V listih beremo še vedno, da je trafikantinja na južnem kolodvoru Helena Dolenc, da ji je dal časa mrtva. Mnogo potrebnih oseb, ki bi zaslužile to mesto, je prosil, in zdaj se čujejo že izven železničarskih krogov razne govornice. G. Gutman ima pri tem tudi svoje besedo, in če se ne motimo, tudi kako osebno simpatijo. Da se govornice ne širijo dalje, bi storil dobro, ako spravi to stvar v red. Toliko za danes.

Vojaški begunec. Pred štiri dnevi je pobegnil Franc Kan pri tuk. sanitetnem oddelku. Svojo vojaško obleko je pustil pri svoji sestri, katere služi v neki gostilni v Florijanskih ulicah.

Drugič ozelenela lpa je na dvorišču Bahovčeve hiše na Radeckega cesti.

Kruh se podražil. Slučajno smo dobili naslednjo okrožnico: »Zadruga pekov je v zadnji seji sklenila z ozirom na to, da se draži moka od dne do dne, opozoriti svoje člane, da bi podražili svoj kruh in sicer najmanj za 4 vinarje pri kilogramu. Ker bo tako podražanje kruha le v korist pekoma, se je nadejati da ga tudi vsakdo izvrši. Kar se tiče peciva, je želeli, da bi velike žemlje ne tehtale preko 7 dkg.«

Tatvina in poneverjenje v tobačni tovarni. Že od januarja sem se plete v tu-

kajšnji tobačni tovarni neka skrivnostna zadeva. Na finančni direkciji sta bili namreč dvignjeni dve svoti na podlagi pobotnic, izstavljenih po tobačni tovarni; ena se je glasila na 500 in druga na 120 krcn. Da sta morali biti pobotnici izmaknjeni, so prišli v tovarni na sled, ker je neka trdka tirjala plačilo. Policija je tajno poizvedovala, a ni mogla priti na sled storilcu. Sele po dolgem času se je neki praktikant spomnil, da je imel pred dolgem času že v roki pisar Nakrsta eno izmed navedenih pobotnic. Policija je tako dobila sled. Tajno in zaupno je opazovala Nakrsta in ljudi, s katerimi je obdeval. Včeraj je izvršila policija pri Nakrstu in pazniku Puhu, kakor tudi pri tovarniških uslužbencih Susteršiču in Rebersku, s katerimi je takrat popival čez svoje dohodke po gostilnah, hišne preiskave. Našla je pri vseh veliko množino izmaknjenega tobaka in več svačic. Danes je policija aretirala Nakrsta in Puh, a sedaj, ko to pišemo, so v tovarni policijski organi, ki še preiskujejo zadevo. Sokrivde sumijo še mnogo oseb. Govorijo, da se bodo od sedaj morali tudi nadzorovalni organi v tobačni tovarni podvreči preiskavi, katere so bili prej oproščeni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Peterburg, 20. avgusta. Car je poslal v Port Artur brzojavko, s katero najsrčneje šestita Steslju in vsej posadki, ker se tako uspešno in junsko brani.

London, 20. avg. Vsa poročila so edina v tem, da so bili zadnji boji okrog Port Arturja grozni zaradi strašnih eksplozij. Mnogo Japoncev je znorelo, ko so videli kako ruski podkopi mečejo v zrak raztrgana trupla njihovih tovarišev, in so zbežali v divjem neredu. Mrličev leži na tisoče okrog razstreljenih podkopov.

Peterburg, 20. avgusta. Vesti, da je Port Artur v veliki stiski in da bo skoro padel, so vse zlagane. Doslej ni še nobene nevarnosti.

London, 20. avgusta. Boji okolu Port Arturja se nadaljujejo ponoči in podnevi. Japonci niso doslej še nišesar važnega dosegli, vkljub temu, da so velikanske množice vojakov žrtvovali brez koristi.

London, 20. avgusta. Poroča se, da Japonci še niso vzeli gorovja Ljaotešanskega, ali če so ga vzeli, so jih Rusi zopet odpodili, kajti Ljaotešan je še v ruskih rokah.

London, 20. avg. V Inkovu se je pojavila kuga med Japonci. En vojak je umrl za kugo. Takoj so japonski zdravniki in poveljniki izdali najstrožje naredbе, da se kuga omeji. Poroča se, da so umrli tudi že štirje drugi Japonci za kugo.

London, 20. avgusta. Tukajšnji vojni krogi sodijo, da se Kuropatkin umika v Mukden. Btka pri Ljaotjanu bi imela samo ta namen, da zadržuje japonsko prodiranje.

London, 20. avgusta. Admiral Kamiura zelo hvali hrabrost mostva na »Rjuriku«. Ko se je »Rjurik« že potapljaj, so še vedno topničarji streljali na Japonce. Japonci so rešili vse mornarje, še celo nekaj tišč. pevdic, ki so jih imeli Rusi na ladji. Ruske mornarje, ki so imeli od granat odtrgane noge ali roke, so nalagali na deske ter jih z vrvmi spuščali v čolne s krova. Kamiura pravi, da je bilo za topničarje najtežje to, ker so morali streljati proti solncu, ki jih je bleščalo.

Zagreb, 20. avgusta. Demonstracije so bile v Vinkovcih zaradi madjarskih zastav na gozdnem in davčnem uradu. S prvega so jo sneli v strahu pred množico, drugo je stražilo orožništvo.

Zagreb, 20. avgusta. Predlog, Banffyja imenovati za častnega občana varaž-

dinskega, je propadel. Večina je sklenila, izreči obžalovanje njegove politike.

Trst, 20. avg. Ob viharju se je pripravljal na odplovitev iz pristanišča avstro-ogrski parnik »Epidauro«. Močni veter ga je butil ob križarko avstro-ogrsko vojno mornarico »Zenta«, ki je bila ravno tam usidrana. O tem je »Epidauro« zdrbil dva rešilna čolna križarke, ki je ob enem dobila tudi druge lahke poškodbe. Za tem se je hotel »Epidauro« oddaljiti od križarke, a pri tem se je pa naslonil z desno stranjo v bližini rilca na križarko, in maček križarke mu je napravil dve luknji nad vodno črto uprav blizu rilca. »Epidauro« je nesposoben za plovitev.

Društva.

(Veselico priredi pevski zbor v Metliki) na vrtu g. Ivančiča na Hribu v Metliki v nedeljo, 21. avgusta 1904, ob 4. uri popoldne ob stoletnici avstrijskega cesarstva v proslavo cesarjevega rojstnega dne. Vstopnina: Sedež za osebo 1 K; za obitelj 1 K 50 v, stopišča po 50 v. in po 20 v. Tablice za tombolo po 20 v. Vstopnice se dobivajo pri g. Nikola Požeku v Metliki in na dan veselice pri vходу na vrt.

(Vodno zdravišče Kamnik) vabi k cesarski slavnosti, katere se vrši v nedeljo dne 21. avgusta 1904 v kopaliskem parku ob pol 5. uri popoldne. Vspored: Promenadni koncert mestne godbe, korijandolikorzo, srečolov, bufet. Zvečer ob pol 9. uri plesni venček v zdravišču. Vstopnina 60 vinarjev. Čisti dohodek je namenjen za dobrodelne namene. V slučaju neugodnega vremena vrši se slavnost v ponedeljek 22., nepreklicno pa v torek, 23. avgusta 1904.

Odbor. (Slovensko pevsko društvo »Štefana vas«) priredi dne 4. septembra veliko ustanovno veselico z zanimivim sporedom; v slučaju neugodnega vremena se ista vrši 11. septembra.

(Kato. slov. izobraževalno društvo v Mekinjah) priredi veselico v nedeljo, 21. avgusta, v spodnjih prostorih župnišča. Vspored: 1. Brož: »Slavjanska koračnica«; 2. * * * »Spomini iz Beča«, valček; 3. Iv. pl. Zajc: »U boj!«; 4. Strauss: »Polnetno cvetec«, valček; udarjajo tamburaši. 5. Smeten prizor: »Eksekutor«. 6. »Pravica se je izkazala«, burka v dveh dejanjih. Spisal dr. Ivan E. Krek. 7. * * * »Oj Hrvati, oj junaci (Banovo); 8. Röss: »Izza valova«, sloviti meksikanski valček; udarjajo tamburaši. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedež I. vrste 1 K; II. vrste za ule 30 v., za neude 50 v.; stojača za ude 20 v., za neude 30 v.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Noba	Počasnost
19. zveč.	737-3	16-0	sl. svzh.	jasno.	
20. 7. zjutr.	738-9	10-2	brezvetr.	megla.	0-4
2. popol.	735-5	24-1	sl. jzah.	jasno.	
Srednja včerajšnja temperatura 16-8° norm. 18-5°					

Dva učenca

za trgovino s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki se takoj sprejmeta iz dobre in poštene hiše

Ponudbe pod »Trgovina« na upravništvo »Slovenca«.

1226 9-6

18 let star trgovski pomočnik

izurjen v trgovini z manufakturnim in mešanim blagom, slov. in nemškega jezika popolnoma vešč, želi nastopiti službo v večji trgovini v mestu Ljubljana ali drugje.

Oglasila na upravništvo »Slovenca«. 1367 5-3

Trgovskega učenca

iz dobre rodbine in primerno šolsko izobrazbo sprejme v svojo trgovino z mešanim blagom trdka

1353 3-3

Josip Boncelj v Železnikih.

Cene ure, zlatnina in srebrnina s triletnim pismenim jamstvom. • Izvirne tovarn. cene. •

Tov. založba ur.

Maks Böhnel urar, Dunaj IV. — Margarethenstr. 38 G.

Največja in najstarejša trdka. Ustanovljena 1840. Najbolje odlikovanje »Grand Prix« in velika zlata svetilja Pariz 1904. — Nikel remont.-ura gld. 1-60. Črna jeklena remont.-ura gld. 1-90. Slat. Roskopf-patent. remont.-ura gld. 2-—. Izvirna »Jeklen. Roskopf« ura (ne slat. Roskopf) gld. 3-50. Goldin. remont.-ura (dvojni plašč) gld. 2-90. Pristna srebrna remont.-ura gld. 3-—. Pristna srebrna remont.-ura (dvojni plašč) gld. 3-50. Tulla-remont.-ura s slatim vdelanim c. kr. avstr. drž. orlom, ogrskim grbom ali lepimi slovimi slikami gld. 5-—. Pristna srebrna okl. veržica gld. —-95. 14karat. zlata remont.-ura gld. 7-50. 14karat. zlata okl. veržica gld. 10-—. 14karat. zlata prstan gld. 1-80. Stenske ure, s uteli, 130 cm dolge, gld. 10-75. Okrogle kuhinjske ure gld. 1-35. Nikeln. budilke gld. 1-—. Neprimerno se zamenja ali vrne denar. Zahtevajte po dopletni maj veliki cenik s 900 slikami zaslonj in poštne prosto. 1265 a 6-2

Medicinalni konjak 52-46
1393
garantirano pristni
vinski destilat
pod stalno kemično kontrolo.
Destilerija
Camlis & Stock
Trst-Barkovlje.
1/1 steklenice K 5.—
1/2 „ „ 2.60.
Dobiva se v vseh bolj-
ših trgovinah.

Zahvala.

Dne 15. t. m. je bila v Dobrepotjah ve-
selica na korist pogorelcem v Podpeči. Ob-
nesla se je prireditvev nepričakovano dobro.
Čisti dobiček znaša do 260 K.

Podpisani odbor se zahvaljuje: Okoli-
čanom in domačinom, požrtvovalnim udele-
žencem iz Vel. Lašč, Roba, Šmarj in Strug.
Dobrepotjci so se mnogo spomnili svojih
sosedov trpinov. Zahvalimo pa se tudi raz-
nim dobrotnikom, zlasti tврdkam Makso Lav-
renčič v Sp. Šiški, trg. Krisper, Reinings-
haus, Juvancič, Al. Lavrenčič, Šumi, P. Zajc,
dobrotnikom v Vel. Laščah in doma; dalje
sl. tamburaškemu klubu iz Sodražice, gosp.
dr. Prelesniku, gđ. pevkam in gg. pevcem,
p. n. igralcam in igralcem, sploh vsem, ki
so pripomogli k veselici; gosp. Lavrenčiču
za prostor in njegovo vsestransko delovanje.
Vsem kličemo v imenu pogorelcov: Bog
povrni stotero!

Pripravljalni odbor.

Poštene deklet

z dežele, vajeno nekoliko v kuhinji
želi dobiti službo pri kakem gosp.
duhovniku v mestu ali na deželi. Na-
slov pove upravništvo „Slovenca“.

1386 2-1

50 veder
dobrega starega in no-
vega dolenskega vina,
lastnega pridelka, se
dobi po nizki ceni pri
bratih Schuller
Mirna, Dolensko, že-
leznična post. Trebnje.
1387 1-1

Zaseben penzionat

— (internat) —

se otvori

dne 15. septembra v Celovcu
(Rudolfstrasse Nr. 18).

Sprejemajo se dekleta, ki obiskujejo
razne šole (ljudske, meščanske, trgovske ali
učiteljske itd.). — Natančna pojasnila daje
gospodična Terezija Türk, od 1. septembra
voditeljica zavoda (Teaterplatz št. 3). 1389 1

Dvoje stanovanj

v prvem nadstropju, obstoječe vsako
iz dveh sob, predsobe, kuhinje in
drvarnice, se odda takoj ali
za novembarski termin. Več
se izve pri lastniku, Hra-
deckega vas št. 1 pri do-
lenjski mitnici. —

1383 2-1

Lepi gostilniški prostori

— z vrtom —

na Miklošičevi cesti št. 36
tik sodnijske palače
oddajo se
s 1. februarjem leta 1905
— v najem. —

Pojasnila daje Avg. Jenko, pe-
koijski mojster, Marije Terezije cesta
št. 7. 1381 (1)

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

**para-
mentov.**

Izdeluje cele ornate,
kazule v vseh liturgi-
čnih barih, pluvijale, obha-
jilne burze, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priproste in najfineje,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in zlatem veze-
nju. — Izdeluje tudi
bandere in baldahine
ter izvršuje vsakovrstno
cerkveno perilo iz
pristnega platna. Vporablja
samo dobro blago, cene pa
mogočnostmi nizke, zagotavlja
trpežno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljenje sta-
rih paramentov tudi rado-
voljno prevzame.

1724 18

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom

priporoča svojo najstarejšo in najboljši urejeno

delavnico za cerkveno opravo

vedno veliko zalogo izgotovljenih predmetov v raznih slogih,
n. pr. monštranc, kelhov, svečnikov, lestencev, svetilk itd.

Vsako naročilo se točno in ceno izvrši.

— Stare predmete sprejme v popravo in prenovljenje. —

Leopold Tratnik, pasar in srebrar

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 27. 1388 10-1

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ * LJUBLJANA *
Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najno-
vejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in
inozemskega blaga.

1377 20-1

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Za na želodcu bolehaajoče!

Vsem, ki so si vsled prehlajenja ali preobloženja želodca, vživanja slabih ali težko
prebavljivih, prevročih ali premrzlih jedil ali po nerednem načinu življenja nakopali kako
želodčno bolezen, kakor:

**želodčni katar, želodčni krč,
želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zažlezenje,**

naj bode s tem priporočeno dobro domače sredstvo, katerega izborni učinki so že mnogo
let preizkušeni. To je

Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

To zeliščino vino je prirejeno iz izbornih zelišč z dobrim vinom in okrepča
in oživi prebavni sistem človeka. Zeliščino vino odstrani motenja pri
prebavi in pospešuje novo tvorjenje zdrave krvi.

Po pravočasni uporabi zeliščinega vina se želodčne bolezni večinoma že v kalu zatro.
Nikar naj se torej ne zamudi rabiti je. Simptomi, kakor: glavobol, kolcanje, zgaga,
napihovanje, slabosti z bljuvanjem, ki se tem močneje javljajo pri kroničnih (za-
starelih) želodčnih boleznih se mnogokrat odstranijo že po nekaterokratnem pitju.

Zaprtje in njega neprijetne posledice, kakor temobe, ščipanje, vtrpanje
srca, brezspanje, kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, v vranici in pri
hemoroidnih boleznih, se z zeliščnim vinom časih hitro odstranijo. Zeliščino vino odstrani
vsako neprebavnost in odpravi vsled lahkega odvoda nepotrebne tvarine iz želodca in iz črevesa.

Medla, bleđa barva, nedostajanje krvi in oslab-

ljenje so večinoma posledice slabega prebavljanja, nedostatnega snovanja krvi in bo-
lezni na jetrih. Ob nedostajanju apetita, nervozni oslabelosti in razdra-
ženosti in pogostem glavobolu, nočeh brez spanja hiražo mnogokrat take osebe počasi.
Zeliščino vino daje oslabei življenjski moči nov impulz. Zeliščino vino pomnoži
apetit, pospešuje prebavljanje in reditev, oživlja spremembo snovi, pospešuje snovanje krvi,
pomirja razburjene živce in stvarja novo življenjsko veselje. Mnogobrojna priznanja in zahvalna
pisma dokazujejo to.

Zeliščino vino se dobiva v steklenicah po gld. 1.50 in 2.— a. v. v lekarnah v Ljub-
ljani, Liti, Kamniku, Skofji Loki, Kranju, Radovljici, Idriji, Tolmini, Trebnjem, Novem mestu,
Ribnici, Kočevju, Metliki, Črnomlju, Postojni, Ajdovščini, Vipavi, Celju, Sežani, Trstu itd.,
kakor tudi po vsem Avstro Ogrskem po vseh lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarnе v Ljubljani po 3 in več steklenic zeliščinega vina po izvirnih
cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Pred ponaredbami se svari. 1040 12-6

Zahteva naj se izrecno

Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

Grenčica
„**Florian**“
in likér
„**Florian**“
najboljša kapljica
za želodec. 1238 24

Izurjen gostilničar

se išče za manjši, dobro ideoči
hotel. 1238 24

V najem se da takoj z od-
kupom pohištva. 1238 24

Pismene ponudbe na uprav-
ništvo „Slovenca“. 1359 4

Poprave šivalnih strojev

vseh sistemov se najcenejše sprejemajo in
dobro izvrše. Dele šivalnih strojev, igle in
strojno olje je dobiti pri 993 14-6

Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje
Ljubljana Sv. Petra cesta 4

Sprejme se v službo
krojač,

izurjen popolnoma v svoji stroji. Plača od
kosa. Kje, pove iz prijaznosti upravništvo
„Slovenca“. 1378 3-3

Iščem
prodajalko

za c. kr. glavno zalogo tobaka.

1380 3-2

A. Casagrande
v Ajdovščini.

Proda se radi selitve lep
nov harmonij

evrop. sistema, s tremi igrami,
12 spremenl. 1379 3-2
Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Prodaja se še skoraj
nova hiša.

1382 3-2 Novi Udmat št. 45.

(Delavske hiše.)

Zelim kupiti
že rabljeno **opravo** za
prodajalno špecerijskega blaga.

Naslov: Franja Sedmak, Vrhov-
čeve ulice 11, v Ljubljani. 1376 3-3

Prav poceni prodam:

1 klavir, pripraven za gostilno; harmonij, pri-
praven za poduk petja; stružnico za les (Dreh-
kank) zelo močna; železna žaga (Bandsäge),
gonilna moč z nogo, na par ali vodo.

Vpraša se: **Josip Oblak, Šelenburgove**
ulice 1, Ljubljana. 1264 3-2

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
544 150-62

gld. 2.50.

Prava amer. nik. remontir-ura s aldro, sistem koskopf patent v trpežnem futralu iz jelenovega usnja z eleg. veržico iz niklja in privezkom, komad _____

Giesshüblske kisle vode.

17 1

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasnik-u v
Ljubljani.

479 104 45

1374 3-21

1078 27-3

Apolonija Haberl, Semrich pri Peggau, Štaj.

1262 10-8 Anton Jacaz (Jakac).

1262 10-8

Anton Jacaz (Jakac).

774 12-9

v Ljubljani, Stari trg št. 26

Velika zaloga **====**
suknenih ostankov.

Naznanilo otvoritve in priporočilo!

Slavnemu p. n. občinstvu najljubšeje naznanjam, da sem prevzel dobro znano staro gostilno

g. Alojzija Zajca
na Rinski cesti šte. 4.

Želim bodem izključno pristna vina po najnižjih cenah in tudi izbori „dolenjec“ iz vinogradov gospe Josipine Hočevar iz Hrškega in najboljši „rizling“, ter postregel z okusnimi gorkimi in miznimi jedili po nizkih cenah.

Zagotavljam slavnemu p. n. občinstvu najsolidnejšo in najtočnejšo postrežbo, priporočam se obilnemu obisku ter beležim z odličnim spoštovanjem

Anton Novak

bivši gostilničar staroznane gostilne pri „Sikcu“.

Ravnatelj je takoj ali z novembrom za oddati v 1. nadstropju prostorno stanovanje s petimi sobami in potrebnimi pritliklinami.

1357 3-2

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo
Hidralične vidre in sesalke

1055 52-10

JOSIP WEIBL

J. Spreitzer-ja naslednik

Ljubljana, Slomškove ulice št. 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne strešne stole itd.

Specijaliteta: valjišni zastori in sočine plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

Uedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

1059 100-19

uraru v Ljubljani, Stari trg šte. 16.

S 1. avgustom se preselim na Dunajsko cesto šte. 20, nasproti kavarni „Europa“, v Hribarjevo hišo.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic obrestuje hranilne vloge po

23 104-66

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

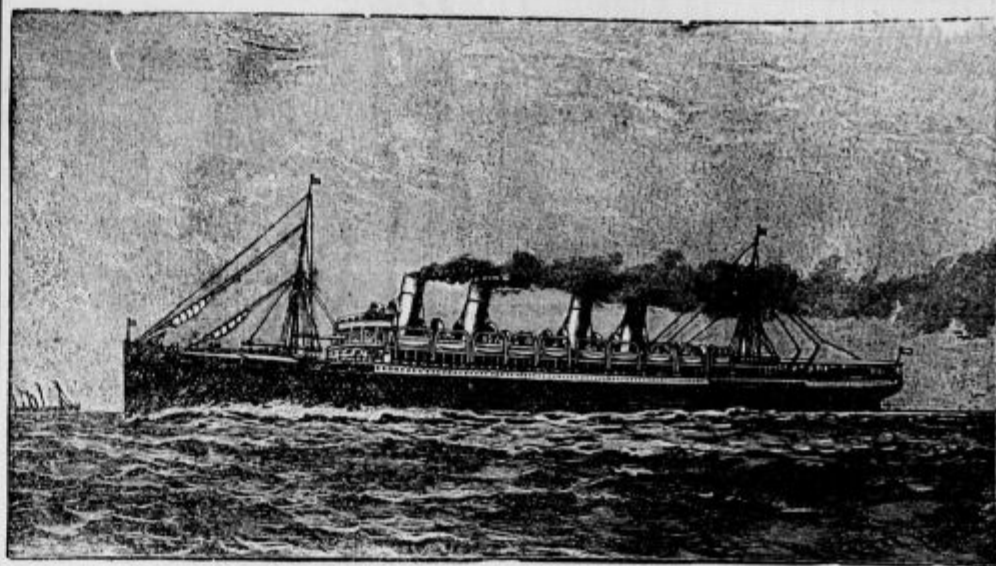
Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 5,245.845'40.**

Stanje hran. vlog **K 5,089.883'14.** Denarni promet **K 23,806'306'40.** Stanje rez. zaklada **K 98.238'41.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrugnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Iz Ljubljane v New York

Brzoparniki: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“, „Kaiserin Maria Theresia“ (največji in najhitrejši parniki) stane vožnja

Zopet znižane cene! 60 gld.

Prosta hrana že v Bremenu.

Posebno pa opozarjam na to, da se zaradi znižanja parobrodskih cen pri meni ne povišajo cene amer. železnic.

Eduard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35

1361 1

Razglas.

1372 2-2

V Spodnjih Gorjah, 3/4 ura nad Bledom, (pri Kodrasu) odda se takoj v najem ali se tudi proda hiša št. 28 z vrtom, v kateri je gostilna in mesarija, pripravna pa tudi za trgovino. S to hišo prodasta se tudi dva gozdiča. K tej hiši pripada tudi stara hiša št. 21 s polovico zemljišča dvema gozdoma in enim pašnikom. Ta hiša se posebej ali pa z zgornj imenovano gostilno skupno proda. L ga je jako ugodna, ker sta imenovani posestvi oddaljeni le 20 minut od bodoče železniške postaje Bled (Veldes).

Natančneje poizve se pisмено pri lastnici teh posestev, g. Mariji Javoršek v šoli v Sisk; ustmeno pa pri g. Jožefu Slivniku (Čebularju) v Spod. Gorjah.

Jako važno za kolesarje!

Predno se kdo odloči nabaviti kolo, naj ne zamudi pogledati zaloge ali vsaj naročiti cenik od

pravih Puch-ovih koles

najnovejših modelov, katerih edino zastopništvo ima Franc Čuden v Ljubljani.

Pozor!

279 26

One častite gospode, kateri se zanimajo za motor-kolesa, vabim, da naj si sleherni ogleda pri meni razstavljeno

Puch-ovo motor-kolo

da se prepriča, kako fino in popolnoma prosto je sestavljeno, tako da se sleherni lahko takoj privadi voziti.

Puchovo kolo je do sedaj vedno med vsemi drugimi na površini

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolnj. železn. postaja Straža = Toplice.

Akrato-vrelec 38° C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, ischias, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim. Velike kopelji, separirana kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobro in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno

726 8-8

Zdraviliška uprava.

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod

„Obrtnega pomožnega društva“

registrovane zadruge z omejenim poroštvom

v LJUBLJANI, Židovske ulice h. šte. 8

1176 17-5

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od polu 9. do 11. ure dopoldne ter od polu 5. do 6. ure popoldne s polnimi po

4 1/2 od sto

naraslimi obrestmi brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 114.845 kron.

Rogaška
Štajersko

Slatina
Zeleniška postaja, pošta in brezplačni urad.

Prospekti zastoj.

Krasna lega, zrak poln kisljke, brez prahu. Moderna uredba, živahno družabno življenje.

Nova hydro-elekt. mehan. therapeut. zdravilnica v velikem modernem slogu. Zdravljenje z mrzlo vodo, elektr. razsvetljava in banj. kopeli, inhalatorij, pneumat. soba, parne kopeli, elektr. masaža, solne kopeli, zdrav. gimnastika, — Preizkušena zdravilnica za bolezni v želodcu, črelih, na jetrih, ledvicah, kron. zaprtju, hāmorrhoidah, kamnu, debelosti, slad. bolezni, dalje proti trganju, katarom v grlu in krhlju. Najmočnejši zdrav. vrelci, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih.

1310 4-4

Naznanilo!

V novi lesni trgovini nasproti c. kr. državne železnice se prodaja les na drobno po spodaj zaznamovanih cenah.

Dilje	Smreka koroška in gorenjska			Mecesen koroški in štajerski		
	I	II	III	I	II	III
Debelina	ena cola vin.			ena cola vin.		
1/2	6	5	4	14	10	8
3/4	8	7	6	14	10	8
1	10	8	7	15	13	10
1 1/4	12	11	10	20	18	16
1 1/2	15	14	12	24	22	19
1 3/4	18	16	15	28	24	22
2	20	18	16	40	30	26
2 1/2	—	—	—	54	34	29
Remelni						
1/2	36	32	26			
3/4	52	45	42			
1	72	62	56			
1 1/4	110	100	90			
1 1/2	—	16	—			
1 3/4	—	19	—			

Filerl od 1/2 do 1/4, a čevlji K — 54
Tramli " 1/4 " 10/12 " " — 70

Kamnosek IGNACIJ ČAMERNIK

Ljubljana, Komenskega ulice 26

se priporoča preč. duhovščini in p. n. občinstvu za vsa cerkveno-umetniška in stavbinska dela.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov in vsake vrste umetnih marmornatih izdelkov po nizki ceni.

Izdeluje načrte in proračune.
1007 24—11

MOTORI Patent Adam

so najcenejši gonilna moč za kmetijstvo, obrtnije, mline in žage,

katerim voda primanjkuje; čez 4000 že v rabi; kurjača ni treba, stroški 4—5 vinarjev za eno konjsko moč.

Klepalnik za kose, cena 8 K za komad. Mlatilnice, gepeljni, slamoreznice in klinje najboljših vrst se dobé v zalogi

Fran Zeman-a

Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Jernej Bahovec

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 2

2 52—34 Filijalka

Resljeva cesta št. 7

priporoča

najbolje urejeno zalogo različnega papirja, trgovskih in poslovnih knjig, šolskih zvezkov, beležnic, črnila itd.

Dimnik, Avstrijska zgodovina za ljudske šole, nastenske table za ljudske šole, molitvenike v raznih vezeh, kipe slovenskih literatov, razno galanterijsko blago itd.

Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Sedaj gld.

60

zelo znižane
vozne cene v

Ameriko.

Iz Ljubljane
v Novi-York

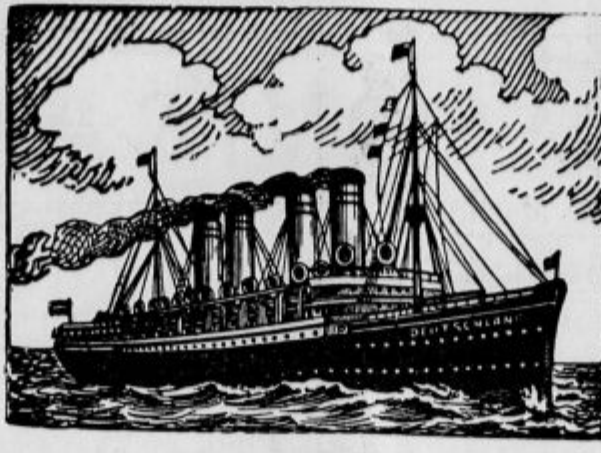
samo 60 gld. s prosto dobro hrano že v Hamburgu
v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje, kolikor je tarfna cena po ameriški železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 K are na moj naslov

1153 52—51

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Preje gld.

105

Ravno ista
vožnja in postrežba
kakor preje.

Ustanovljeno leta 1842.
1563 39

**Tovarna in prodaja olinatih
barv, firneža in lakov.**

— Električni obrat —

Brata Eberl

Prodajalna in komptuar:
Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica:
Igriske ulice št. 8.

Slikarja napisov
Slavbinska in pohištvena
pleskarja.

Velika zbirka dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za slikarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinje itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse
v najino stroko spadajoče delo v mestu
in na deželi kot priznano resno in fino po
najnižjih cenah.

Telefon 134.

Prva domača —
slovenska pivovarna

G. Auerjevih dedičev

Ljubljana, Wolfve ulice 12

priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborni **marčno in**
na bavarski način
varjeno pivo

Odlikovana na razstavi živil v Parizu
z najvišjim odlikovanjem **grand prix in**
1008 zlato kolajno. 52—11

Ustanovljena leta 1854.

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.
1009 52—11

Fr. Šupevc

priporoča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno - voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škafih in škafih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek
in suho satojve, po kolikor mogoče visoki cen.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in
pošteno postrežbo.

LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša

August Žabkar
v Ljubljani, Dunajska cesta.

➡ **železolivarna,** ➡
strojna in ključavničarska tovarna

priporoča se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko
spadajočih predmetov:

===== **napravo in popravo različnih strojev** =====

izdelovanje raznovrstnih mlinskih in žaginskih naprav, napravo turbin po najnovejših
konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti.

Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.

Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer: **grobne
križe, kotle, peči, vrne klopi, mlize, stebre, frombe za vodo lid.**

Naprava najrazličnejših konstrukcij in sicer: **železne strešne stole, mo-
stove, rastlinjake za vrtnarstvo raznih zistemov, kakor tudi vseh stavbinskih
in ključavničarskih del: železne ograje, vrata, okna, strelovode in štedilnike
raznih velikosti.**

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtno ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago, vse pa po primernih tovarniških cenah.

472 50—36

Tovarna pečij **Usta-
novljena 1888**

553 26—20

Založnik zveze c. kr. avstr. drž. uradnikov

Alojzij Večaj

Ljubljana
Trnovo, Opekarska cesta
Veliki stradon 9

priporoča sl. občinstvu in
preč. duhovščini svojo ve-
liko zalogo najtrpežnejših
in sicer od najmodernejših,
prešanih in poljubno bar-
vanih do najpreprostejših
prstenih pečij različnih
vzorcev, kakor: **renais-
sance, barok, gotsko,
secesion itd.**, kakor tudi
štedilnike in kruhne peči
lastnega in domačega iz-
delka po najnižjih cenah,
ter je v svoji stroki popol-
noma izvežban.

Ceniki franko in brezplačno.

Velika zaloga čevljev

Julija Štor
Prešernove ulice št. 5
Ljubljana.

Najprijeznjeji čevlji sedanjosti.

za gospode, dame, otroke,
č. duhovnike in častnike.
Solidno blago.
Nizke cene.

Gamaše, galoše.
Zaloga obuval
1335 52—46
D. H. POLLAK & Co. Dunaj.

Tovarna za kruh in pecivo
I. I. Kantz-a
v Ljubljani

priporoča: pristni rženi, pšenični in mlečni kruh, pecivo h kavi, brioehe, orehove in makove rožičke, vaniljski in friedrichsdorfski suhor i. dr.

1051 52—11

Na dan štirikrat sveže pe-
oivo in sicer:

ob 6. in 10. uri dopoldne
ob 2. in 6. uri popoldne.

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska.

===== **Streha prihodnosti.** =====

1012 Patentirana v 30 državah. 52—11

Trpežnejša in lahknejša streha, kakor iz
vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:
Janko Traun
izdelovatelj cementnih, Glince pri Ljubljani.

BR. NOVAKOVIĆ

lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem Primorju v DALMACIJI.

LJUBLJANA, Stari trg št. 15.

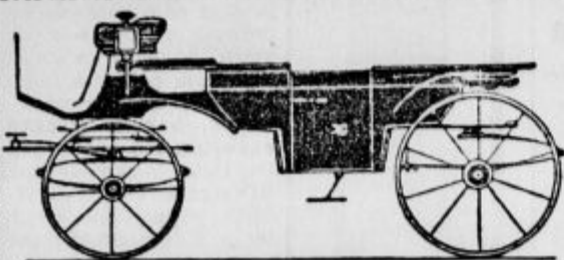
Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin, tropinovca, konjaka in olja na drobno in na debelo.

Nikakih sivih las in brade več!
Mladeniško mehko in naravno barvo las
se doseže le z uporabo Vitek-ovega

nucina

(zak. zajamčeno) 1098 52-9

1 steklenica 1 K. Tisoči priznanj dokazujejo iz-
bornost Nucina. — Nucin barva trajno, ne iz-
gubi barve in ni maščoben. En poizkus dovede
do trajne porabe. Edino pristen pri Fr. Vi-
teku & Comp., Praga, Vodna ulica. — V
Ljubljani naprodaj v drogeriji A. Korbarja.

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst.

1084
6-6

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov
Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

IVAN DOGAN

mizarski mojster v Ljubljani, (Medjatova hiša št. 19)

priporoča

svojo bogato

zalogo

hišne oprave

Spalnetejedilne
sobe za salone.

Divane
vsake vrste.

Modrace in žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenik s podobami zastoj in franko. 1564 38

Ceno kupite

batiste

tuzemske in francoske, v največji izbiro do
24 kr. do 1 gld.;

japonsko svilo

priložnostna cena, 78 kr. za meter;

modno blago

po skrajno nizkih cenah za ženske in moške
obleke, poslednje se opusti in razproda.
Blago za fino moško obleko se dobi za 6 gld.;

Voile de Laine

franc., od 35 kr. do 1 gld. za meter;

bluze

iz svilenega, perilnega blaga in zefirja, naj-
boljša kakovost, lastna manipulacija;

perzijske preproge

po tri metre široke in štiri metre dolge, prej
120 gld., sedaj 65 gld.;

Smirnske imit. pre-
proge

po tri metre dolge, sedaj 5-90 gld.

Razen tega velika množina različnih predmetov, ki se prodajajo po čudovito
znižanih cenah, in ki si jih je vredno pogledati v trdki

A. Primožič

zaloga modnega in manufakturnega blaga

Ljubljana, Mestni trg 25.

1010 52 11

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje,
zidarje in mizarje

Lakov, pristnih angleških, za vo-
zove

Emajlne prevlake, pristne, v
pos. delih po 1/4, 1/2, 1 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pôle.
Eno tipčno in najlepše mazilo za
trde in mehke pôle.

Voščila, štedilnega, brezbarv-
nega in barvastega za pôle; najce-
nejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsako-
vrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega
lesa in pohištva. 288 51

Oljnatih barv, priznanih najboljših
Oljnatih barv v tubah, g. dr.
Šotš loda.

Firneža, pripravnega iz lanenega olja,
pristnega, krasnega;

Steklarskega kleja, pristnega,
zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prate-
nih in rudinskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja

v Ljubljani.

„RED-STAR-LINE“
RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Gld. 70.—
za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno oprav-
ljenih, novih brzoparnikih te solidne
družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne
vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah
št. 41, od južnega kolektorja na desno.

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Ivan Nep. Resman.

Zahtevajte pri nakupu

671 60-24

Schicht-ovo štedilno milo
z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto
in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

**Dobiva
se povsod!**